

НАРЕДБА ЗА СЪЩЕСТВЕНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ СЪОТВЕТСТВИЕТО НА МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, КОИТО РАБОТЯТ НА ОТКРИТО, ПО ОТНОШЕНИЕ НА ШУМА, ИЗЛЪЧВАН ОТ ТЯХ ВЪВ ВЪЗДУХА

В сила от 11.02.2005 г.

Приета с ПМС № 22 от 29.01.2004 г.

Обн. ДВ. бр.11 от 10 Февруари 2004г., изм. ДВ. бр.24 от 21 Март 2006г., изм. ДВ. бр.28 от 4 Април 2006г., изм. ДВ. бр.40 от 16 Май 2006г., изм. ДВ. бр.37 от 8 Май 2007г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят:

1. съществените изисквания към машините и съоръженията, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха;
 2. процедурите за оценяване и начините за удостоверяване на съответствието със съществените изисквания;
 3. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г.) редът за издаване на разрешения на лицата за извършване оценяване на съответствието и проверки за спазване на условията, при които е издадено разрешението.
- (2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.)

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага за машини и съоръжения, които работят на открито, посочени в приложение № 1, пуснати на пазара или пуснати в действие като цялостни комплекти, готови за използване.

(2) Методите за измерване на шума, излъчван във въздуха от машини и съоръжения, които работят на открито, са определени в приложение № 2.

Чл. 3. Наредбата не се прилага за:

1. машините и съоръженията, предназначени главно за превоз на стоки или хора по шосеен, железопътен, въздушен или воден път;
2. машините и съоръженията, специално проектирани и конструирани за използване от армията или полицията, както и от службите за спешна помощ;
3. допълнителните/сменяемите приспособления без двигател, които са пуснати отделно на пазара или в действие, освен ръчно държаните къртачи и хидравличните чукове.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) (1) Машини и съоръжения, които работят на открито, попадащи в обхвата на чл. 2, се пускат на пазара или се пускат в действие само след като производителят или неговият упълномощен представител осигури, че:

1. машините и съоръженията удовлетворяват изискванията на наредбата по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха;
2. процедурите за оценяване на съответствието по чл. 8 са приложени изцяло;

3. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) машините и съоръженията са с нанесена маркировка за съответствие съгласно Наредбата за маркировката за съответствие, приета с Постановление № 191 на Министерския съвет от 2005 г. (ДВ, бр. 69 от 2005 г.), и с означено гарантирано ниво на звукова мощност и се придружават от ЕО декларация за съответствие.

(2) Когато производителят не е установен на територията на Република България и няма упълномощен представител, задълженията по наредбата са на лицето, което пуска машините и съоръженията на пазара и/или ги пуска в действие.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Когато машините и съоръженията, които работят на открито, имат нанесена маркировка за съответствие съгласно Наредбата за маркировката за съответствие, придружени са от ЕО декларация за съответствие и имат означение за гарантираното ниво на звукова мощност, се приема, че те отговарят на изискванията на наредбата.

Глава втора. СЪЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ

Чл. 6. (В сила от 3 януари 2006 г.) Гарантираното ниво на звукова мощност на шума, излъчван във въздуха от машини и съоръжения, които се използват на открито, наричано по-нататък "гарантирано ниво на звукова мощност", не трябва да превишава допустимите нива на звукова мощност съгласно приложение № 3 за следните машини и съоръжения:

1. строителни подемници, задвижвани с двигатели с вътрешно горене по приложение № 1, т. 3 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.3);

2. уплътняващи машини (само вибрационни и невибрационни валеци, виброплочки и виброчукове) по приложение № 1, т. 8 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.8);

3. компресори (<350 kW) по приложение № 1, т. 9 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.9);

4. ръчни къртачи и трошачи по приложение № 1, т. 10 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.10);

5. строителни лебедки, задвижвани с двигатели с вътрешно горене, по приложение № 1, т. 12 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.12);

6. булдозери (<500 kW) по приложение № 1, т. 16 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.16);

7. дъмпери (обръщачи) (<500 kW) по приложение № 1, т. 18 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.18);

8. багери, хидравлични или въжени (<500 kW) по приложение № 1, т. 20 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.20);

9. багери-товарачи (<500 kW) по приложение № 1, т. 21 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.21);

10. грейдери (<500 kW) по приложение № 1, т. 23 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.23);

11. хидравлични агрегати по приложение № 1, т. 29 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.29);

12. машини за уплътняване, тип товарач с кош (<500 kW) по приложение № 1, т. 31 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.31);

13. паркови косачки (с изключение на земеделска и горска техника и многофункционални устройства, чийто основен двигателен агрегат има мощност по-голяма от 20 kW) по приложение № 1, т. 32 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.32);

14. машини за рязане на трева в парковете (тримери)/машини за окантване на трева в парковете (тримери) по приложение № 1, т. 33 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.33);

15. мотокари-повдигачи, универсални (с изключение на "други мотокари-повдигачи, универсални", описани в приложение № 1, т. 36, второ тире, с товароподемност, непревишаваща 10 тона) по приложение № 1, т. 36 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.36);

16. товарачи (<500 kW) по приложение № 1, т. 37 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.37);

17. самоходни кранове по приложение № 1, т. 38 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.38);

18. мотокултиватори (<3 kW) по приложение № 1, т. 40 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.40);

19. машини за полагане на асфалт (с изключение на машините за полагане на асфалт, снабдени с виброрейка) по приложение № 1, т. 41 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.41);

20. генератори (<400 kW) по приложение № 1, т. 45 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.45);

21. кулокранове по приложение № 1, т. 53 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.53);

22. генератори за заваряване по приложение № 1, т. 57 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.57).

Чл. 7. Гарантираното ниво на звукова мощност не се ограничава и подлежи само на означаване за следните машини и съоръжения:

1. автомобилни платформи (автовишки) по приложение № 1, т. 1 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.1);

2. машини за рязане на храсти по приложение № 1, т. 2 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.2);

3. строителни подемници, задвижвани с електродвигател по приложение № 1, т. 3 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.3);

4. банцизи за строителството по приложение № 1, т. 4 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.4);

5. циркуляри за строителството по приложение № 1, т. 5 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.5);

6. преносими верижни триони по приложение № 1, т. 6 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.6);

7. комбинирани превозни средства за почистване на канали с водна струя с високо налягане и чрез изсмукване по приложение № 1, т. 7 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.7);

8. уплътняващи машини (само взривни чукове) по приложение № 1, т. 8 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.8);

9. бетоносмесители или разтворобъркачки по приложение № 1, т. 11 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.11);

10. строителни лебедки, задвижвани с електрически двигател, по приложение №

1, т. 12 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.12);

11. бетонополагащи и мазачески машини по приложение № 1, т. 13 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.13);

12. лентови транспортъори по приложение № 1, т. 14 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.14);

13. хладилни съоръжения, монтирани на превозни средства, по приложение № 1, т. 15 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.15);

14. пробивни машини по приложение № 1, т. 17 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.17);

15. съоръжения за товарене и изпразване на силози и цистерни по приложение № 1, т. 19 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.19);

16. избирателни контейнери за събиране на стъкло за рециклиране по приложение № 1, т. 22 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.22);

17. машини за рязане на трева (тримери)/машини за окантване на трева (тримери) по приложение № 1, т. 24 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.24);

18. ножици за жив плет по приложение № 1, т. 25 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.25);

19. машини за почистване на канали с водна струя с високо налягане по приложение № 1, т. 26 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.26);

20. водоструйни машини с високо налягане по приложение № 1, т. 27 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.27);

21. хидравлични чукове по приложение № 1, т. 28 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.28);

22. машини за прорязване на фуги по приложение № 1, т. 30 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.30);

23. машини за почистване на листа по приложение № 1, т. 34 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.34);

24. машини за събиране на листа по приложение № 1, т. 35 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.35);

25. мотокари-повдигачи, универсални (само "други мотокари-повдигачи, универсални", така както са описани в приложение № 1, т. 36, второ тире, с товароподемност, непревишаваща 10 тона), измерени съгласно приложение № 1, т. 36 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.36);

26. подвижни контейнери за отпадъци по приложение № 1, т. 39 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.39);

27. машини за полагане на асфалт (снабдени с виброрейка) по приложение № 1, т. 41 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.41);

28. съоръжения за набиване на пилоти по приложение № 1, т. 42 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.42);

29. машини за полагане на тръби по приложение № 1, т. 43 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.43);

30. верижни снегопочистващи машини по приложение № 1, т. 44 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.44);

31. генератори (i 400 kW) по приложение № 1, т. 45 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.45);

32. машини за метене на улици по приложение № 1, т. 46 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.46);

33. товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци по

приложение № 1, т. 47 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.47);

34. пътни фрезови машини по приложение № 1, т. 48 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.48);

35. скарификатори по приложение № 1, т. 49 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.49);

36. раздробители по приложение № 1, т. 50 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.50);

37. ротационни снегорини (самоходни машини, с изключение на приспособленията) по приложение № 1, т. 51 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.51);

38. превозни средства със съоръжение за изсмукване по приложение № 1, т. 52 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.52);

39. машини за копаене на канали по приложение № 1, т. 54 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.54);

40. автобетонобъркачки (автомиксери) по приложение № 1, т. 55 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.55);

41. водни помпи (които не се използват под вода) по приложение № 1, т. 56 (измерване съгласно приложение № 2, част Б, т. II.56).

Глава трета.

ОЦЕНЯВАНЕ И УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 8. Преди пускане на пазара или пускане в действие производителят или неговият упълномощен представител трябва да приложи следните процедури за оценяване на съответствието:

1. за машините и съоръженията по чл. 7 - "Вътрешен производствен контрол" (приложение № 4);

2. за машините и съоръженията по чл. 6:

а) "Вътрешен производствен контрол с оценка на техническото досие и периодични проверки на продукта" (приложение № 5), или

б) "Проверка на единичен продукт" (приложение № 6), или

в) "Пълно осигуряване на качеството" (приложение № 7).

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) За удостоверяване съответствието на машините и съоръженията по чл. 2, ал. 1 с изискванията на наредбата производителят или неговият упълномощен представител съставя ЕО декларация за съответствие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) ЕО декларацията за съответствие трябва да съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) името и адреса на производителя или на неговия упълномощен представител;

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) името и адреса на лицето, което съхранява техническото досие;

3. описание на машината или съоръжението;

4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) процедурата, прилагана за оценяване на съответствието, и ако е необходимо - името и адреса на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието;

5. измереното ниво на звукова мощност върху представителен образец от този вид;

6. гарантираното ниво на звукова мощност за тази машина или съоръжение;
7. позоваване на наредбата;
8. деклариране съответствието на машината или съоръжението с изискванията на наредбата;
9. деклариране на съответствието с други наредби, които са били приложени, ако е необходимо;
10. мястото и датата на съставяне на декларацията;
11. името и длъжността на лицето, упълномощено да подпише декларацията от името на производителя или на неговия упълномощен представител.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Производителят на машината или съоръжението или неговият упълномощен представител съхранява копие от ЕО декларацията за съответствие в продължение на 10 години след производството на последния екземпляр от машината или съоръжението заедно със съответното техническо досие, посочено в приложение № 4 (т. 3), приложение № 5 (т. 3), приложение № 6 (т. 2.3) и приложение № 7 (т. 3.1 и 3.3).

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г., изм. - ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 05.05.2006 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) (*) Производителят на машината или съоръжението или неговият упълномощен представител, когато са установени на територията на Република България, изпраща копие от ЕО декларацията за съответствие на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) и на Европейската комисия.

Чл. 10. (1) Означението на гарантираното ниво на звукова мощност се състои от число, изразяващо стойността на гарантираното ниво на звукова мощност, изразена в dB, знака "LWA" и пиктограма, съгласно графичното изображение, дадено в приложение № 8.

(2) Означението на гарантираното ниво на звукова мощност трябва да е видимо, четливо и лесно достъпно за длъжностните лица, които извършват надзор на пазара, и за потребителите.

(3) Машините и съоръженията могат да имат и други означения, при условие че те имат друго значение, не водят до заблуждение относно означението за гарантираното ниво на звукова мощност и не нарушават неговата видимост и четливост.

(4) Когато означението е намалено или увеличено в зависимост от големината на машината или съоръжението, трябва да се спазват пропорциите, посочени в приложение № 8, като при това вертикалният размер на означението не трябва да бъде по-малък от 40 mm, ако е възможно.

Глава четвърта.

РЕД ЗА ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ НА ЛИЦА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И ПРОВЕРКИ ЗА СПАЗВАНЕ НА УСЛОВИЯТА, ПРИ КОИТО Е ИЗДАДНО РАЗРЕШЕНИЕТО (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 24 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 21.03.2006 Г.)

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване съответствието на машините и съоръженията, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха, трябва да отговаря на изискванията по чл. 10, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите

(ЗТИП), на БДС EN 45011, БДС EN 45012 и БДС EN ISO/IEC 17025 в зависимост от процедурите и продуктите, за които кандидатства, и:

1. да може да изпълнява една или повече процедури за оценяване съответствието на машините и съоръженията, които работят на открито;

2. да има най-малко един компетентен одитор, който да отговаря на изискванията на БДС EN ISO 19011 и да има опит в областта на технологията за производство на машини и съоръжения, които работят на открито, при извършване оценката на внедрената система по качеството, когато това се изисква от процедурата за оценяване на съответствието, за която кандидатства;

3. да има наръчник и процедури на системата по качеството.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 05.05.2006 г.) Лицето по чл. 11 подава до председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) писмено заявление, в което се посочват продуктите и процедурите, за които желае да получи разрешение. Към заявлението се прилагат:

1. удостоверение за актуално съдебно състояние, когато лицето е регистрирано по Търговския закон, или копие от акта за създаването, когато лицето е създадено с акт на Министерския съвет;

2. справка в табличен вид, съдържаща видовете продукти, приложимите за тях съществени изисквания, хармонизираните стандарти или методиките и инструкциите за измерване и изпитване, които ще се прилагат при оценяване на съответствието;

3. копия от трудови и граждански договори на персонала, документи за завършено образование, допълнително придобита квалификация и професионална автобиография, както и справка относно неговата компетентност и опит за извършване оценяване на съответствието по заявения обхват;

4. справка за техническите средства за извършване на изпитвания като част от процедурите за оценяване на съответствието, с които разполагат собствените му лаборатории и/или лабораториите, с които има сключени договори;

5. копие от сключените договори с подизпълнители, когато има такива;

6. копие от сертификатите за акредитация на лабораториите, когато има такива;

7. декларации на лицето и на наетия от него персонал за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 3, 5 и 8 ЗТИП;

8. удостоверение от съответните компетентни органи за обстоятелствата по чл. 10, ал. 1, т. 7 и 9 ЗТИП;

9. копие от договора за застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на неизпълнение на задълженията му, свързани с дейностите по оценяване на съответствието;

10. списък на стандартите по приложение № 2 към чл. 2, ал. 2, които притежава, отнасящи се до продуктите, посочени в заявлението;

11. копие от документи, удостоверяващи завършено образование, обучение за одитори, професионален и одиторски опит съгласно изискванията на БДС EN ISO 19011, на одитора, който ще извършва оценяване на внедрената система по качеството, когато това се изисква от процедурата за оценяване на съответствието;

12. наръчник и процедурите на системата по качеството;

13. документираните процедури за оценяване на съответствието, за които кандидатства;

14. (изм. - ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 05.05.2006 г.) документ за платена такса за установяване съответствието на документите с изискванията на чл. 10, ал. 1 и 2 ЗТИП

по чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси, утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 и 115 от 2002 г. и бр. 17 и 49 от 2003 г.).

(2) В случаите по чл. 11, ал. 2 ЗТИП лицето, което кандидатства за получаване на разрешение за оценяване на съответствието, подава до председателя на ДАМТН заявлението по ал. 1, придружено от:

1. документите по ал. 1, т. 1 - 6, 8 - 11, 13 и 14;

2. сертификат за акредитация от орган по акредитация в зависимост от продуктите и процедурите, за които кандидатства:

а) за "Вътрешен производствен контрол и периодични проверки на продукта" (приложение № 5) - по стандарти БДС EN 45011 и БДС EN ISO/IEC 17025;

б) за "Проверка на единичен продукт" (приложение № 6) - по стандарти БДС EN 45011 и БДС EN ISO/IEC 17025;

в) за "Пълно осигуряване на качеството" (приложение № 7) - по стандарт БДС EN 45012.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 05.05.2006 г.) При положителен резултат от проверките на документите по ал. 1 и 2 кандидатът за издаване на разрешение за оценяване на съответствието внася такси за извършване проверка на място за установяване на техническата компетентност и способността за изпълнение на заявените процедури, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г.) (1) Оценяването на изпълнението на изискванията на чл. 11 се извършва съгласно процедура, утвърдена от председателя на ДАМТН, която се предоставя на заявителя.

(2) В срок 6 месеца от получаването на документите по чл. 12 председателят на ДАМТН издава разрешение за извършване оценяване съответствието на машини и съоръжения по чл. 2, ал. 1 или отказва издаването му с мотивирана заповед.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 05.05.2006 г.) При издаване на разрешението за оценяване съответствието на машините и съоръженията се заплащат такси, определени в чл. 27, ал. 1 от Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по Закона за държавните такси.

(4) Разрешението за оценяване на съответствието не може да се прехвърля или преотстъпва на други физически или юридически лица.

Чл. 14. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 40 от 2006 г., в сила от 05.05.2006 г.) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор проверява периодично лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, за спазване на условията, при които е получило разрешението, и за изпълнение на процедурите за оценяване на съответствието.

(2) Проверките по ал. 1 са планови и извънредни и се извършват от комисия, определена със заповед на председателя на ДАМТН.

(3) Плановите проверки на лицето по ал. 1 се извършват най-малко веднъж годишно от датата на издаване на разрешението съгласно годишен график за проверки и обхващат:

1. изпълнените процедури за оценяване на съответствието;

2. функционирането на системата по качеството;
3. състоянието на техническите средства за измерване и изпитване;
4. актуалността на прилаганите стандарти;
5. взаимодействието с подизпълнителите и дейността им като част от процедурите за оценяване на съответствието;
6. постъпилите жалби, възражения, рекламации и начините за тяхното уреждане;
7. издадените сертификати и одобрения в резултат на извършените процедури за оценяване на съответствието.

(4) Извънредните проверки по чл. 14в, ал. 2 ЗТИП се извършват на място при лицата по ал. 1 и обхващат:

1. допуснатите несъответствия с изискванията на чл. 10 ЗТИП, за които е постъпила информация, причините за възникването им и начините за тяхното отстраняване;
2. пропуски при изпълнение на процедурите за оценяване на съответствието;
3. възможността на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, да продължава да извършва дейността си по оценяване на съответствието.

(5) При извършване на проверките по ал. 3 и 4 лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието на машините и съоръженията, заплаща разходите за командироване на експертите от комисията по ал. 2.

(6) В случаите, когато комисията констатира нарушения по чл. 14в, ал. 4 и чл. 15 ЗТИП, тя изготвя и представя на председателя на ДАМТН доклад за временно спиране или отнемане разрешението на лицето по ал. 1.

Чл. 15. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2006 г., в сила от 21.03.2006 г.) Лицето, получило разрешение за оценяване съответствието на машините и съоръженията, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха, е длъжно до 31 януари следващата година да представя годишен доклад за дейността си, който обхваща общия брой на извършените оценки за съответствието по видове продукти и процедури за оценяване на съответствието, списък на издадените сертификати и одобрения, отказите за издаване на сертификат и/или одобрения, общия брой на предявените жалби, възражения, рекламации и предприетите действия по уреждането им.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Машини и съоръжения, които работят на открито" са всички машини, определени в § 1 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на машините, приета с Постановление № 232 на Министерския съвет от 2001 г. (ДВ, бр. 91 от 2001 г.), представляващи самоходни машини или машини, които могат да бъдат придвижвани и които са предназначени, независимо от задвижването и в зависимост от вида им, за използване на открито, и които допринасят за разпространението на шум в околната среда. Машини и съоръжения, които работят на открито, са също и съоръжения без двигател, предназначени за използване в промишлеността или на открито, в зависимост от вида им, които допринасят за разпространението на шума в околната среда. Използването на машини и съоръжения в затворено пространство, което не препятства изобщо или

препятства несъществено предаването на звук (например в палатка, под навес за защита от дъжд или в строяща се сграда), се счита за използване на открито.

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) "А-претеглено ниво на звукова мощност LWA" е А-претегленото ниво на звукова мощност в dB, отнесено към звукова мощност 1 pW, така както е определено в БДС EN ISO 3744:2001 и БДС EN ISO 3746:2002.

3. "Измерено ниво на звукова мощност" е ниво на звукова мощност, определено според измерванията, посочени в приложение № 2. Измерените стойности могат да бъдат определени или на базата на една-единствена машина или съоръжение, представителни за този вид машини или съоръжения, или според средните стойности за няколко машини или съоръжения.

4. "Гарантирано ниво на звукова мощност" е ниво на звукова мощност, определено според изискванията в приложение № 2, които включват допустимата несигурност, причинена от колебания в производството и от методиката за измерване, и за което производителят или неговият упълномощен представител потвърди, че не е превишено, според техническата апаратура, използвана и посочена в техническото досие.

5. "Номинална мощност" е мощността в kW, получена на стенда за изпитване, в края на колянвия вал или на еквивалентния механизъм, измерена в съответствие с наредбите по чл. 138, ал. 4 от Закона за движението по пътищата.

Заключителни разпоредби

§ 2. Изискванията за гарантираното ниво на звукова мощност по чл. 6 влизат в сила от 3 януари 2006 г.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 7, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите.

§ 4. Наредбата влиза в сила 12 месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 5. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Разпоредбата на чл. 9, ал. 4 в частта ѝ за изпращане на копие от ЕО декларацията за съответствие на Европейската комисия влиза в сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 6. (Нов - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Наредбата въвежда разпоредбите на Директива 2000/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 май 2000 г. за сближаването на законодателството на държавите членки по отношение на емисиите от шум, излъчвани в околната среда от оборудване, което се използва на открито, последно изменена с Директива 2005/88 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2005 г., изменяща Директива 2000/14 за сближаването на законодателството на държавите членки по отношение на емисиите от шум, излъчвани в околната среда от оборудване, което се използва на открито.

Заключителни разпоредби

**КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 52 ОТ 10 МАРТ 2006 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ**

(ОБН. - ДВ, БР. 24 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 21.03.2006 Г.)

§ 19. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 65 ОТ 24 МАРТ 2006 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИ
АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 04.04.2006 Г.)

.....
8. Навсякъде в текста:

- а) думата "наименование/наименованието" се заменя с "име/името";
- б) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 10884:1995" се заменят с "БДС ISO 22868:2005";
- в) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 10884:2003" се заменят с "БДС ISO 22868:2005";
- г) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 7960:2003" се заменят с "БДС ISO 7960:2005";
- д) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 9207:1995" се заменят с "БДС ISO 22868:2005";
- е) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 9207:2003" се заменят с "БДС ISO 22868:2005";
- ж) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 1180:1983" се заменят с "БДС ISO 1180:2005";
- з) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 6395:2003" се заменят с "БДС ISO 6395:2005";
- и) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 11094:2003" се заменят с "БДС ISO 11094:2005";
- к) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 8528-1:1993" се заменят с "БДС ISO 8528-1:2005";
- л) думите "българския/българският стандарт, който въвежда ISO 8528-10:2003" се заменят с "БДС ISO 8528-10:2005";
- м) думите "българския/българският стандарт, който въвежда EN 786:2001" се заменят с "БДС EN 786:2001";
- н) думите "българския/българският стандарт, който въвежда EN 500-4 rev.1:2002" се заменят с "БДС EN 500-4:2002";
- о) думите "българския/българският стандарт, който въвежда EN 206:2002" се заменят с "БДС EN 206-1:2002";
- п) думите "българския/българският стандарт, който въвежда EN 840-1:1997" се заменят с "БДС EN 840-1:2004";
- р) думите "българския/българският стандарт, който въвежда БДС EN ISO 3744:2001" се заменят с "БДС EN ISO 3744:2001";
- с) думите "българския/българският стандарт, който въвежда БДС EN ISO 3746:2002" се заменят с "БДС EN ISO 3746:2002".

.....
§ 5. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 109 ОТ 8 МАЙ 2006 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА УСТРОЙСТВЕН
ПРАВИЛНИК НА БЪЛГАРСКИЯ ИНСТИТУТ ПО МЕТРОЛОГИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 40 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 05.05.2006 Г.)

§ 2. Навсякъде думите "Държавната агенция за метрология и технически надзор" се заменят с "Държавната агенция за метрологичен и технически надзор" в следните нормативни актове:

.....
15. Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха, приета с Постановление № 22 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 24 от 2006 г.);

§ 21. Постановлението влиза в сила от 5 май 2006 г.

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 94 ОТ 25 АПРИЛ 2007 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(ОБН. - ДВ, БР. 37 ОТ 2007 Г.)

§ 5. В Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха, приета с Постановление № 22 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 11 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 24, 28 и 40 от 2006 г.), се правят следните изменения и допълнения:

.....
3. Навсякъде в наредбата думите "декларация за съответствие", "декларацията за съответствие", "сертификат за съответствие" и "сертификата за съответствие" се заменят съответно с "ЕО декларация за съответствие", "ЕО декларацията за съответствие", "ЕО сертификат за съответствие" и "ЕО сертификата за съответствие".

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.)

Определения на машините и съоръженията

1. Автомобилна платформа (автовишка)

Съоръжение, състоящо се най-малко от работна платформа, подемно устройство (стрела) и шаси. Работната платформа е площадка с парапет или клетка, която може да бъде премествана с товар до постигане на желаната работна позиция. Подемното устройство е свързано с шасито и поддържа работната платформа. То позволява придвижването на работната платформа до желаната позиция.

2. Машина за рязане на храсти

Преносима ръчно държана машина, задвижвана с двигател с вътрешно горене, снабдена с въртящ се режещ инструмент, направен от метал или пластмаса, и

предназначена за рязане на плевели, храсти, малки дървета и друга подобна растителност. Режещият инструмент функционира почти паралелно на земята.

3. Строителен подеменник

Временно инсталиран подеменник за строежи, задвижван от двигател, предназначен за ползване от лица, на които е разрешен достъп до строителни обекти или до технически съоръжения, който:

а) обслужва определени нива и е снабден с платформа:

- проектиран само за транспортиране на товари;
- позволява достъпа на лица по време на товарене и разтоварване;
- позволява достъпа на оторизирани лица по време на монтаж, демонтаж и

поддържане;

- снабден с водачи;

- придвижва се по водачите вертикално или под ъгъл максимум 15 градуса спрямо вертикалата;

- поддържа се от стоманено или обикновено въже, верига, винт и гайка, зъбно колело и зъбен гребен, хидравличен телескоп (директен или индиректен) или от подемен лостов механизъм;

- със или без отделна конструкция за поддръжка на мачтата;

б) обслужва горна площадка или работна площ, намираща се в края на хода на водача (например покрив), и е снабден с устройство за пренасяне на товари:

- проектиран само за транспортиране на товари;

- проектиран така, че да не е необходимо човек да се качва на него за товарене или разтоварване, поддръжка, монтаж или демонтаж;

- върху който е забранено качването на хора по всяко време;

- снабден с водачи;

- придвижва се по водачите под ъгъл най-малко 30 градуса спрямо вертикалата, но който може да се придвижва при всякакъв друг ъгъл;

- придвижва се от стоманено въже и система с принудително задвижване;

- снабден с командни органи от бутонен тип;

- без противотежест;

- с номинален максимален товар от 300 kg;

- с максимална скорост 1 m/s;

- водачите изискват поддържане от отделни конструкции.

4. Банциг за строителството

Машина с ръчно подаване, с маса по-малка от 200 kg, снабдена с един лентов трион, който представлява непрекъсната лента, монтирана и движеща се между две или повече лентоводни колела.

5. Циркулярът за строителството

Машина с ръчно подаване, с маса по-малка от 200 kg, снабдена с циркуляр (инструмент) (различен от циркуляр за набраздяване), с диаметър не по-малък от 350 mm и не по-голям от 500 mm, който е фиксиран в процеса на рязането, и с хоризонтална маса, изцяло или отчасти неподвижна по време на работата на машината. Циркулярът (инструментът) е монтиран върху хоризонтално ненаклонящо се вретено, чието положение не се променя по време на обработването. Машината може да притежава някои от следните характеристики:

- възможност за повдигане или сваляне на циркуляра (инструмента) спрямо масата;

- тялото на машината, разположено под масата, може да бъде открито или закрито;

- циркулярът може да бъде снабден с допълнителна подвижна маса с ръчно задвижване (неприкрепена към режещия инструмент).

6. Преносим верижен трион

Задвижвано от двигател устройство за рязане на дърво чрез режеща верига, проектирано да бъде използвано с две ръце, представляващо компактна машина с ръкохватки, източник на енергия и режещ инструмент.

7. Комбинирано превозно средство за почистване на канали с водна струя с високо налягане и чрез изсмукване

Превозно средство, което може да работи както като превозно средство за почистване на канали с водна струя с високо налягане, така и като превозно средство за почистване на канали чрез изсмукване (виж т. 26 и 52).

8. Уплътняваща машина

Машина за уплътняване на настилки от чакъл, земна маса или асфалт чрез валеци, трамбоване или вибриращо действие на работещия орган. Тя може да бъде самоходна, теглена, ръчно водима или да бъде прикрепена към носеща машина. Уплътняващите машини се делят на:

- валеци с оператор на машината: самоходни уплътняващи машини с едно или няколко метални цилиндрични тела (барабани) или с бандажни гуми. Мястото за управление е неразделна част от машината;

- ръчно водими валеци: самоходни уплътняващи машини с едно или няколко метални цилиндрични тела (барабани) или с бандажни гуми, чиито командни органи за движение, управление, спиране и вибриране са разположени по такъв начин, че машините трябва да се управляват от оператори, които се движат ходом заедно с тях, или чрез дистанционно управление;

- прикачни валеци: уплътняващи машини с едно или няколко метални цилиндрични тела (барабани) или с бандажни гуми, които не се придвижват чрез самостоятелна двигателна система и при които мястото на оператора е на теглещата машина;

- виброплочи и виброчукове: уплътняващи машини, чийто работен орган е вибрираща плоча. Те работят с оператори, които се движат ходом заедно с тях, или са закрепени към носеща машина;

- взривни чукове: уплътняващи машини с плоча като уплътняващ орган, която се движи предимно вертикално чрез налягане от експлозия. Тези машини се управляват от оператори, които се движат ходом заедно с тях.

9. Компресор

Всяка машина, предназначена за използване с взаимозаменяеми съоръжения, която съгъства въздух, газове или пари до налягане по-високо от входното налягане. Компресорът включва самия компресор, основното задвижване и всеки елемент или устройство към него, необходими за безопасната работа на компресора.

Изключват се следните категории устройства:

- вентилатори - устройства, осигуряващи циркулация на въздуха при положително налягане не по-високо от 110 000 паскала;

- вакуумни помпи - устройства или апарати, осигуряващи изтеглянето на въздуха от затворено пространство при налягане, непревишаващо атмосферното налягане;

- газотурбинни двигатели.

10. Ръчни къртачи и трошачи

Задвижвани по всякакъв начин къртачи и трошачи, използвани за работа в гражданското строителство и на строителни обекти.

11. Бетоносмесител или разтворобъркачка

Машина за приготвяне на бетон или строителен разтвор без оглед на зареждането, бъркането и изпразването, която може да работи в непрекъснат или прекъснат режим на работа. Бетонобъркачки, монтирани върху камиони, се наричат автобетонобъркачки (виж определението в т. 55).

12. Строителна лебедка

Временно монтирано повдигащо устройство, задвижвано от двигател, за повдигане и спускане на окачени товари.

13. Бетонополагаща и мазаческа машина

Съоръжения, изпомпващи и полагащи бетон или строителен разтвор, със или без бъркачка, посредством които материалът се транспортира до мястото за полагане чрез тръбопроводи, разпределителни устройства или разпределителни стрели. Транспортирането се извършва:

- за бетон - механично, чрез бутални или ротационни помпи;

- за строителен разтвор - механично, чрез бутални, шнекови, тръбни и ротационни помпи, или пневматично, чрез нагнетяване, със или без въздушна камера.

Тези машини могат да бъдат монтирани върху камиони, ремаркета или специални превозни средства.

14. Лентов транспортър

Временно монтирана машина, подходяща за транспортиране на материали чрез лентата, задвижвана от двигател.

15. Хладилно съоръжение, монтирано на превозни средства

Товарен контейнер с хладилен агрегат, монтиран към превозни средства от категории N₂, N₃, O₃ и O₄ така, както са определени в приложение № 1 към Наредба № 60 от 2003 г. за одобряване на типа на нови МПС и техните ремаркета (ДВ, бр. 59 от 2003 г.).

Хладилният агрегат може да бъде захранван от устройство, вградено в него, от отделно устройство, монтирано на каросерията на превозното средство, чрез двигателя на превозното средство или чрез независим или спомагателен източник на енергия.

16. Булдозер

Самоходна колесна или верижна машина, която изтласква или придърпва с помощта на монтирано оборудване.

17. Пробивна машина

Машина, която се използва на строителни обекти за пробиване на отвори чрез:

- ударно действие;

- ротационно действие;

- ударно-ротационно действие.

Пробивните машини се фиксират по време на работа. Те могат да се придвижват самостоятелно от едно работно място до друго. Самоходните пробивни машини са монтирани върху камиони, самоходни шасита, трактори, машини с гъсенични вериги, плъзгащи платформи (теглени от лебедка). Когато пробивните машини са монтирани върху камиони, трактори и ремаркета или върху платформи на колела, транспортирането може да се извърши с висока скорост и по пътната мрежа.

18. Дъмпер (обръщач)

Самоходна колесна или верижна машина с отворена каросерия, която се използва за транспортиране, разтоварване или разстилане на материали. Дъмперите могат да бъдат оборудвани със собствено съоръжение за товарене.

19. Съоръжение за товарене и изпразване на силози и цистерни

Задвижвани устройства, закрепени към силоз или към цистерна, служещи за товарене и разтоварване на течности или на материали в насипно състояние чрез помпи

или друго подобно оборудване.

20. Багер хидравличен или въжен

Самоходна колесна или верижна машина, чиято горна конструкция може да се завърта на минимум 360 градуса, която копае, премества чрез завъртане или разтоварва материали с помощта на кош, монтиран на стрела и рамо или на телескопична стрела, като шасито и ходовата част не се придвижват по време на работния цикъл.

21. Багер-товарач

Самоходна колесна или верижна машина, чиято основна носеща конструкция е проектирана да носи както монтиран отпред кош, така и обратна лопата в задната част. Когато се използва в режим на обратна лопата, машината обикновено копае с помощта на кош, който е разположен под нивото на багера, с движение на коша към машината. Обратната лопата повдига, премества чрез завъртане и разтоварва материали, като при това машината е неподвижна. Когато се използва като товарач, машината товари или копае чрез движение на машината напред, повдига, транспортира и разтоварва материали.

22. Избирателен контейнер за събиране на стъкло за рециклиране

Контейнер, направен от всякакъв материал, който се използва за събиране на бутилки. Той е снабден поне с един отвор за пълнене с бутилки и с друг отвор за изпразване на контейнера.

23. Грейдер

Самоходна колесна машина с регулируем нож, разположен между предната и задната ос, който реже, придвижва и разстила материали обикновено с цел изравняване на терена.

24. Машина за рязане на трева (тример)/машина за окантване на трева (тример)

Преносима ръчно държана машина с двигател с вътрешно горене, снабдена с гъвкава нишка, шнур или други подобни, окачени на ос неметални гъвкави режещи елементи, предназначена да се използва за рязане на плевели, трева или друга подобна лека растителност. Режещият инструмент работи почти успоредно (за рязане на трева) или перпендикулярно (за окантване на трева) на земята.

25. Ножица за жив плет

Ръчно държано устройство за подрязване на плет и храсти с вградено силово задвижване, проектирано за използване от един оператор, използващо един или повече режещи ножове, извършващи възвратно-постъпателно движение.

26. Машина за почистване на канали с водна струя с високо налягане

Превозно средство, оборудвано с устройство за почистване на канали или подобни съоръжения с помощта на водна струя с високо налягане. Това устройство може да бъде монтирано върху шаси на камион или на собствено шаси. Оборудването може да бъде сменяемо или несменяемо.

27. Водоструйна машина с високо налягане

Машина с дюзи или други увеличаващи скоростта отвори, позволяващи на водата (която евентуално е с добавки) да бъде изхвърляна под формата на свободна струя. Обикновено водоструйните машини с високо налягане се състоят от задвижване, генератор за налягане, тръбопроводи, разпръскващи устройства, предпазни механизми, управляващи и измервателни устройства. Тези машини могат да бъдат подвижни или стационарни.

- Подвижните водоструйни машини са лесно преносими машини, които са проектирани да бъдат използвани на различни обекти и за тази цел те обикновено са снабдени със свое собствено шаси или са монтирани на превозно средство. Всички

захранващи тръбопроводи са гъвкави и могат лесно да бъдат разединявани.

- Стационарните водоструйни машини с високо налягане са проектирани да бъдат използвани дълго време на един и същ обект, но с възможност да бъдат премествани на друг обект с помощта на подходящо оборудване. Обикновено те са монтирани върху плъзгачи или на шаси, като захранващият тръбопровод може да бъде разединяван.

28. Хидравличен чук

Съоръжение, което използва източника на хидравлична енергия на носещата машина, за да ускори бутало (понякога с помощта на газ), което след това удря инструмент. Ударната вълна, генерирана от кинетичното действие, се предава чрез инструмента на материала, което предизвиква счупването на материала. Хидравличните чукове работят с масло под налягане. Комплектът носеща машина/чук се управлява от оператор, който обикновено седи в кабината на носещата машина.

29. Хидравличен агрегат

Всяка машина, предназначена за използване с взаимозаменяеми съоръжения, която съгъства течности до налягане по-високо от входното налягане. Тя се състои от основно задвижване, помпа със или без резервоар и принадлежности (управления, предпазен вентил).

30. Машина за прорязване на фуги

Подвижна машина, предназначена за прорязване на фуги в бетон, асфалт и други подобни пътни настилки. Режещият инструмент е въртящ се с високи обороти диск. Движението напред на машината за прорязване на фуги може да бъде осъществено:

- ръчно;
- ръчно, с механично поддържане;
- с механично придвижване.

31. Машина за уплътняване тип товарач с кош

Самоходна колесна уплътняваща машина, снабдена в предната си част с кош за товарене и със стоманени колела (барабани) и предназначена основно за уплътняване, преместване, изравняване и товарене на пръст, натрупани материали или отпадъци.

32. Паркова косачка

Ръчно водима или управлявана от оператор на нея машина за рязане на трева или машина с приспособление(я) за рязане на трева, при която режещото устройство работи в равнина, приблизително успоредна на земята. Височината на рязане се определя спрямо земята чрез колела, въздушна възглавница или плъзгачи и т.н. Източникът на енергия е електродвигател или двигател с вътрешно горене. Режещите работни органи са:

- твърди режещи елементи, или

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) - неметална корда(и), или свободно въртящ се неметален режещ инструмент(и) с кинетична енергия, по-голяма от 10 J за всеки елемент; кинетичната енергия се определя съгласно БДС EN 786:2001, Приложение В.

Тук се включват също така и ръчно водима или управлявана от оператор на нея машина за рязане на трева или машина с приспособление(я) за рязане, при които режещото устройство се върти около хоризонтална ос, за да предизвика стрижещо действие с неподвижен резец или с нож (цилиндрична косачка).

33. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Машина за рязане на трева в парковете (тример)/машина за окантване на трева в парковете (тример)

Ръчно водима или ръчно държана машина за рязане на трева, захранвана от

електродвигател. Режещият елемент(и) е неметална нишка(и) или свободно въртящи се неметални резци с кинетична енергия, по-малка или равна на 10 J за всеки елемент. Предназначението на машината е да реже трева или друга подобна лека растителност. Елементът (елементите) за рязане работи(ят) в равнина почти успоредно (за рязане на трева) или перпендикулярно (за окантване на трева) на земята. Кинетичната енергия се определя съгласно БДС EN 786:2001, Приложение В.

34. Машина за почистване на листа

Машина, задвижвана с двигател, подходяща да отстранява сухи листа и други отпадъци от тревни площи, пътеки, пътища, улици и т. н. посредством въздушен поток с висока скорост. Тя може да бъде преносима (на ръка) или непреносима, но подвижна.

35. Машина за събиране на листа

Машина, задвижвана с двигател, подходяща за събиране на листа и други отпадъци с помощта на засмукващо устройство, състоящо се от източник на енергия, създаващ подналягане, дюза за засмукване и бункер за засмукваните отпадъци. Тя може да бъде преносима (на ръка) или непреносима, но подвижна.

36. Мотокар повдигач, универсален

Колесен мотокар, задвижван от двигател с вътрешно горене, с противотежест и с устройство за повдигане (мачта, телескопична или шарнирна стрела). Те биват:

- мотокари повдигачи, универсални, с висока проходимост (колесни универсални мотокари, предназначени основно за работа върху естествени необработени терени или върху неравни терени, като например строителна площадка);

- други мотокари повдигачи, универсални, с изключение на специално конструирани за обработка на контейнери.

37. Товарач

Самоходна колесна или верижна машина с вграден кош в предната си част, със самоносеща конструкция и лостова система. Товарачната машина товари или копае чрез движение на цялата машина напред и повдига, транспортира и разтоварва материали.

38. Самоходен кран

Самоходен стрелови кран, способен да се придвижва със или без товар, без да е необходим постоянен подкранов път, устойчивостта на който се осигурява от силата на тежестта. Самоходният кран може да бъде на гуми, на гъсенични вериги или на други приспособления за придвижване. В стационарно положение може да се опира на изнасящи се опори или на други устройства, увеличаващи неговата устойчивост. Горната платформа на един самоходен кран може да бъде с пълно завъртане, с ограничено завъртане или невъртяща се. Обикновено той е снабден с една или няколко лебедки и/или хидравлични цилиндри за вдигане и спускане на стрелата и на товара. Самоходните кранове могат да бъдат снабдени с телескопични, шарнирно-съставни, решетъчни стрели или с комбинация от тях с такава конструкция, която може лесно да се спуска. Товарите, окачени на стрелата, могат да бъдат обработвани с ролков блок или с други товарозахващащи приспособления за специални приложения.

39. Подвижен контейнер за отпадъци

Колесен контейнер с капак, специално проектиран за временно съхраняване на различни отпадъци.

40. Мотокултиватор

Самоходна машина, проектирана да бъде управлявана от оператор, който се движи ходом с нея:

- със или без опорно(и) колело(а) по такъв начин, че придвижването ѝ напред се

постига чрез копаещите работни органи (моторен култиватор);

- задвижвана чрез едно или няколко колела, привеждани в движение направо от двигателя, и оборудвана с инструменти за копаене (мотокултиватор с двигателно(и) колело(а)).

41. Машина за полагане на асфалт

Подвижна пътна строителна машина, използвана за полагане на пластове от строителни материали, като битумна смес, бетон и чакъл. Машините за полагане на асфалт могат да бъдат оборудвани с виброрейка.

42. Съоръжение за набиване на пилоти

Оборудване за набиване и изваждане на пилоти, например ударни чукове, устройства за изваждане, вибратори или статични устройства, представляващи конфигурация от машини и компоненти, използвани за набиване и изваждане на пилоти, които също така включват:

- пилотна екипировка, състояща се от носеща машина (верижна, колесна, монтирана на релси или на плаващи платформи), водеща или насочваща система;

- допълнителни елементи, например глави на пилота, каски, водачи, водачи на чука, клеми за стягане, механизми за обслужване на оборудването, водачи на пилоти, шумозаглушителни устройства, противоударни/ противовибрационни амортизатори, силови агрегати/генератори, повдигащи устройства или платформи за персонала.

43. Машина за полагане на тръби

Самоходна колесна или верижна машина, специално проектирана за товарене, разтоварване и полагане на тръби, както и за пренасяне на оборудване за тръбопроводи. Машината, чиято конструкция е на основата на трактор, има специално проектирани ходова част, основна рама, противотежест, стрела и механизъм за повдигане и странична стрела, вертикално въртяща се около оста си.

44. Верижна снегопочистваща машина

Самоходна верижна машина, която се използва за изтласкване или придърпване на сняг и лед с помощта на монтирано оборудване.

45. Генератор

Устройство, включващо двигател с вътрешно горене, който задвижва въртящ се електрически генератор, осигуряващ продължително захранване с електрическа енергия.

46. Машина за метене на улици

Машина за събиране на отпадъци чрез метене, насочвайки ги към всмукателен отвор, където те се всмукват от въздушен поток с висока скорост или от система за механично събиране към бункер за отпадъци. Устройствата за измитане и събиране могат да бъдат монтирани върху шасито на камион или да бъдат вградени в собствено шаси. Оборудването може да бъде сменяемо или несменяемо.

47. Товарен автомобил за събиране и извозване на битови отпадъци

Превозно средство за събиране и извозване на битови и насипни отпадъци, като товаренето се извършва ръчно или чрез контейнери. То може да бъде снабдено с механизъм за уплътняване. Товарният автомобил за събиране и извозване на битови отпадъци включва шаси-кабина, върху която е закрепена надстойката. Тя може да бъде снабдена и с контейнероповдигач.

48. Пътна фрезова машина

Подвижна машина, използвана за отстраняване на настилки с помощта на механично задвижвани цилиндрични барабани, на чиято повърхност са монтирани режещи инструменти. Барабаните с режещите инструменти се въртят по време на режещата операция.

49. Скарифikator

Ръчно водима или управлявана от оператор на нея машина, която е оборудвана с подходящо приспособление за разбиване на буци пръст и за разрохване на пръст на тревните площи в градини, паркове и други подобни терени. Дълбочината на разрохването се определя от почвата.

50. Раздробител

Машина, задвижвана от двигател, проектирана за използване в стационарно положение и снабдена с едно или няколко устройства за рязане, предназначени за раздробяване на органични материали. Обикновено тя се състои от бункер за хранане с отвор, през който се вкарва материал (с помощта на механично или немеханично устройство), от устройство за раздробяване (работещо чрез рязане, разтрошаване, смилане и др.) и от разтоварващ улей, през който се разтоварва раздробеният материал. Към машината може да бъде прикрепено и устройство за събиране на парчетата.

51. Ротационен снегорин

Машина за почистване на сняг от пътни участъци с помощта на ротационни устройства и устройства за издухване на снега.

52. Машина за почистване на канали чрез изсмукване

Превозно средство, оборудвано с устройство за събиране чрез вакуум на вода, тиня, кал, утайка, отпадъци и други подобни материали от канали и други подобни съоръжения. Устройството може да се монтира върху шаси на камион или да бъде вградено в собствено шаси. Оборудването може да бъде сменяемо или несменяемо.

53. Кулокран

Въртящ се кран със стрела, разположена на горния край на кула, която остава в почти вертикално положение по време на работа. Това задвижвано от двигател устройство е оборудвано със средства за повдигане и спускане на окачени товари и преместването им чрез изменение на обсега, въртене или придвижване на цялото устройство. Някои кулокранове изпълняват няколко, но не задължително всички тези движения. Кулокранът може да бъде монтиран стационарно или да бъде оборудван със средства за придвижване или самоповдигане.

54. Машина за копаене на канали

Самоходна колесна или верижна машина, управлявана от оператор на нея или от оператор, който се движи ходом с нея, снабдена с предно или задно разположено оборудване за копаене, основно проектирана за копаене на канали чрез равномерно постъпателно движение на машината.

55. Автобетонобъркачка (автомиксер)

Превозно средство, снабдено с барабан за транспортиране на готова бетонна смес от бетоновия център до работната площадка. Барабанът може да се върти както докато камионът се движи, така и когато той е спрял. Барабанът изпразва съдържанието си на работната площадка чрез въртеливо движение, което се осигурява или от двигателя на превозното средство, или от отделен двигател.

56. Водна помпа

Всяка машина, включваща водна помпа и система за задвижване. Водна помпа е машина за изпомпване на водата от по-ниско към по-високо ниво.

57. Генератор за заваряване

Въртящо се устройство, което генерира ток за заваряване.

(Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.)

Метод за измерване на излъчван във въздуха шум от машини и съоръжения, които работят на открито

Област на прилагане

Приложението определя методите за измерване на излъчвания във въздуха шум, които се използват за определяне на нивата на звукова мощност на съоръженията по чл. 2, ал. 1 с оглед на процедурите за оценяване на съответствието, предвидени в наредбата.

Част А на приложението определя за всеки вид машина или съоръжение, посочени в чл. 2, ал. 1:

- основни стандарти за излъчването на шум;
- общи допълнения към тези основни стандарти за излъчването на шум, необходими за измерване нивото на звуково налягане върху повърхнината за измерване, обвиваща източника, и за изчисляване нивото на звукова мощност, създадено от източника.

Част Б на приложението определя за всеки вид машина или съоръжение, посочени в чл. 2, ал. 1:

- препоръчителен основен стандарт за излъчване на шум, включващ:

- позоваване на основния стандарт за излъчване на шум, избран в част А;
- околната среда за изпитване;
- стойността на корекцията K2A;
- формата на повърхнината за измерване;
- броя и положенията на използваните микрофони;
- условия за работа, включващи:
- позоваване на стандарт, ако има такъв;
- предписания за разполагане на машината или съоръжението;
- метод за изчисляване нивата на резултантната звукова мощност, в случай че се правят няколко изпитвания при различни условия на работа;
- допълнителна информация.

При изпитване на специфичен вид машина или съоръжение производителят или неговият упълномощен представител може да избере един от основните стандарти за излъчване на шум от част А и да приложи условията за работа, описани в част Б, за този специфичен вид машина или съоръжение. При възникване на спор се използва препоръчителният основен стандарт за излъчване на шум, установен в част Б, заедно с условията на работа от част Б.

Част А

Основни стандарти за излъчването на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) За определяне нивото на

звукова мощност на машините или съоръженията по чл. 2, ал. 1, които работят на открито, се използват БДС EN ISO 3744:2001 и БДС EN ISO 3746:2002, със следните общи допълнения:

1. Несигурност на измерването

Несигурността на измерванията не се взема предвид в рамките на процедурите за оценяване на съответствието при фазата на проектиране.

2. Работа на изпитвания източник на шум по време на изпитването

2.1. Честота на въртене на вентилатора

Ако двигателят на машината или съоръжението или тяхната хидравлична система е снабден с вентилатор(и), той(те) трябва да работи(ят) по време на изпитването. Честотата на въртене на вентилатора се установява и декларира от производителя на машината или съоръжението в зависимост от едно от изброените по-долу условия. Тя трябва да фигурира в протокола от изпитванията, защото се използва при следващите измервания.

а) Вентилатор, задвижен направо от двигателя

Ако вентилаторът е свързан директно с двигателя или с хидравличното оборудване (например чрез ремък), той трябва да работи по време на изпитването.

б) Вентилатор с няколко различни фиксирани честоти на въртене

Ако вентилаторът може да работи с няколко различни фиксирани честоти на въртене, изпитването се осъществява:

- или при максималната честота на въртене;

- или със спрян вентилатор по време на първо изпитване и с вентилатор, работещ при максимална честота на въртене по време на второ изпитване; резултантното ниво на звуково налягане L_{pA} се изчислява от резултатите от двете изпитвания съгласно уравнението:

$$L_{pA} = 10 \lg \{0,3 \times 10^{0,1 L_{pA,0\%}} + 0,7 \times 10^{0,1 L_{pA,100\%}}\},$$

където:

$L_{pA,0\%}$ е нивото на звуково налягане, определено при спрян вентилатор;

$L_{pA,100\%}$ - нивото на звуково налягане, определено при вентилатор с максимална честота на въртене.

в) Вентилатор с безстепенно регулиране на честотата на въртене

Ако вентилаторът може да работи с безстепенно регулиране на честотата на въртене, изпитването се осъществява или според метода по т. 2.1, буква "б", или с честота на въртене, определена от производителя на най-малко 70% от максималната честота на въртене.

2.2. Изпитване на машини и съоръжения, задвижвани от двигател без товар

За целите на тези измервания двигателят и хидравличната система на машината или съоръжението трябва предварително да бъдат загрети, както е посочено в инструкциите за ползване и при спазване на изискванията за безопасност.

Изпитването се извършва, като машината или съоръжението са в неподвижно положение, без да се задейства работното оборудване или механизмът за придвижване. За целите на изпитването двигателят работи на празен ход при обороти не по-ниски от номиналните обороти, съответстващи на номиналната мощност.

Ако машината или съоръжението се захранват от генератор или от електрическата мрежа, честотата на захранващия ток на двигателя, уточнена от производителя, трябва да бъде стабилна до ± 1 Hz, ако машината е оборудвана с асинхронен електродвигател. Ако машината или съоръжението са оборудвани с колекторен двигател, захранващото напрежение трябва да бъде стабилно до $\pm 1\%$ от номиналното напрежение. Захранващото напрежение се измерва при щепсела на

несменяем кабел или електрически проводник или на входа на машината или съоръжението, ако кабелът е сменяем. Формата на вълната на тока, осигурен от генераторния агрегат, трябва да бъде подобна на формата на тока от мрежата.

Ако машината или съоръжението се захранват от акумулатор, той трябва да бъде напълно зареден.

Използваната честота на въртене и съответната номинална мощност са посочени от производителя на машината или съоръжението и трябва да фигурират в протокола от изпитванията.

Когато машината или съоръжението са снабдени с няколко двигателя, те трябва да работят едновременно по време на изпитванията. Ако това не е възможно, трябва да се изпитат всички възможни комбинации на двигателите.

2.3. Изпитване на машини и съоръжения, задвижвани от двигател под товар

За целите на тези измервания двигателят (задвижващото устройство) и хидравличната система на машината или съоръжението трябва предварително да бъдат загрети, както е посочено в инструкцията за ползване, и при спазване на изискванията за безопасност. При изпитването не трябва да се включват сигнални устройства, като звуков сигнал за опасност или реверсивна аларма.

Скоростта или честотата на въртене на машината или съоръжението по време на изпитването трябва да бъде записана и да фигурира в протокола от изпитването.

Когато машината или съоръжението са снабдени с няколко двигателя и/или агрегата, те трябва да работят едновременно по време на изпитването. Ако това не е възможно, изпитват се всички възможни комбинации за двигатели и/или агрегати.

За всеки вид машина или съоръжение, изпитвани под товар, трябва да се установят специфични условия на работа, които по принцип предизвикват въздействия и натоварвания, подобни на реалните условия на работа.

2.4. Изпитване на ръчно задвижвани машини и съоръжения

За всеки вид ръчно задвижвани машини или съоръжения се установяват обичайни условия на работа, които предизвикват въздействия и натоварвания, подобни на реалните условия на работа.

3. Изчисляване нивото на звуково налягане на повърхнината

Изчисляването на нивото на звуково налягане на повърхнината се извършва най-малко три пъти. Ако поне две от определените стойности не се различават с повече от 1 dB, не е необходимо да се правят по-нататъшни измервания. В противен случай измерванията продължават, докато се получат две стойности, чието отклонение е по-малко или равно на 1 dB. А-претегленото ниво на звуково налягане на повърхнината за измерване, което се използва за определяне нивото на звукова мощност, е средноаритметичната стойност на двете най-високи стойности, чието отклонение е по-малко или равно на 1 dB.

4. Информация, която трябва да е записана в протокола от измерването

При записването в протокола от измерването А-претегленото ниво на звукова мощност на изпитвания източник се закръглява до най-близкото цяло число (за десетична дроб по-малка от 0,5 се закръглява до по-малкото цяло число; за десетична дроб, равна или по-голяма от 0,5, се закръглява към по-голямото цяло число).

Протоколът от измерването трябва да съдържа технически данни, необходими за идентификация на източника за изпитване, които се изискват от стандарта за изпитване на шум и акустичните данни.

5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Допълнителни положения на микрофона върху полусферичната повърхнина за измерване (съгласно БДС EN ISO 3744:2001)

Като допълнение към т. 7.2.1 и 7.2.2 на БДС EN ISO 3744:2001, могат да бъдат използвани 12 микрофона върху полусферичната повърхнина за измерване. Разпределението на дванадесетте микрофона върху повърхнината на полусфера с радиус r е представено под формата на декартови координати в таблица 1 (допълнителното разположение на микрофони върху полусфера - 12 положения на микрофона, е представено на фигура 1). Радиусът r на полусферата е равен или по-голям от удвоената стойност на най-големия размер на базовия паралелепипед. Базовият паралелепипед се определя като възможно най-малкия правоъгълен паралелепипед, описан около съоръжението (без допълнителни елементи) и ограничен от отразяващата повърхност. Радиусът на полусферата е закръглен до най-близката по-висока от следните стойности: 4, 10 или 16 m.

Броят (12) на микрофоните може да бъде намален до 6, но при всички случаи те трябва да заемат позиции 2, 4, 6, 8, 10 и 12 съгласно изискванията на т. 7.4.2 на БДС EN ISO 3744:2001.

По принцип трябва да се използва разположението с 6 положения на микрофоните върху полусферична повърхнина за измерване. Ако в част Б на приложението са предвидени други разположения на микрофоните за някоя специфична машина или съоръжение, се използват тези разположения.

Таблица 1

Координати на дванадесетте положения на микрофоните

Номер на микрофона	x/r	y/r	z
1	1	0	1,5 m
2	0,7	0,7	1,5 m
3	0	1	1,5 m
4	-0,7	0,7	1,5 m
5	-1	0	1,5 m
6	-0,7	-0,7	1,5 m
7	0	-1	1,5 m
8	0,7	-0,7	1,5 m
9	0,65	0,27	0,71 r
10	-0,27	0,65	0,71 r
11	-0,65	-0,27	0,71 r
12	0,27	-0,65	0,71 r

6. Корекция за околната среда K_{2A}

Машината или съоръжението се измерват върху отразяваща повърхност от бетон или непорест асфалт, при което корекцията за околната среда се приема за нулева $K_{2A} = 0$. Ако в част Б на приложението са установени други изисквания за някоя специфична машина или съоръжение, се използват тези изисквания.

Фигура 1

Допълнително разположение на микрофони върху полусферата (12 положения на микрофона)

Част Б

Измерване на шум за специфични машини и съоръжения

I. Машини или съоръжения, изпитвани без товар

Основен стандарт за излъчване на шум
(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

Отразяваща повърхност от бетон или непорест асфалт

Корекция за околната среда K_{2A}

$K_{2A} = 0$

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване:

а) когато най-големият размер на базовия паралелепипед не превишава 8 m - полусфера, съгласно част А, т. 5 (6 положения на микрофона съгласно част А, т. 5);

б) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) когато най-големият размер на базовия паралелепипед превишава 8 m - паралелепипед съгласно БДС EN ISO 3744:2001, с разстояние $d = 1$ m.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване без товар

Изпитванията се правят съгласно част А, т. 2.2 от приложението.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.1. Автомобилни платформи (автовишки)

Съгласно т. I.

II.2. Машини за рязане на храсти

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005, т. 5.3.

Период(и) за наблюдение

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005.

II.3. Строителни подемници

Съгласно т. I.

Геометричният център на двигателя е разположен над центъра на полусферата.

Подемникът се придвижва без товар и напуска полусферата (ако е необходимо) по посока на т. 1.

II.4. Банцизи строителни

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 7960:2005, приложение J, $d = 1$ m.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Съответстващо на

приложение J на БДС ISO 7960:2005 (само т. J.2b).

Период за наблюдение

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Съответстващ на приложение J на БДС ISO 7960:2005.

II.5. Циркуляри за строителството

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Повърхнина за измерване, брой на положенията на микрофона, разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 7960:2005, приложение A, разстояние за измерване $d = 1\text{m}$.

Условия на работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 7960:2005, приложение A (само т. A2b).

Период за наблюдение

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 7960:2005, приложение A.

II.6. Преносими верижни триони

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар/Изпитване без товар

Работа при пълно натоварване за рязане на дърво (двигател с максимална честота на въртене без товар):

а) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) задвижване чрез двигател с вътрешно горене: БДС ISO 22868:2005, т. 6.3 и 6.4;

б) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) задвижване чрез електрически двигател: изпитване, съответстващо на БДС ISO 22868:2005, т. 6.3, и изпитване на двигателя при максимална честота на въртене без товар.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълнява повече от едно действие

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 22868:2005, т. 6.3 и 6.4.

Нивото на резултантната звукова мощност L_{WA} се изчислява по формулата:

$$L_{WA} = 10 \lg 1/2 [10^{0,1L_{W1}} + 10^{0,1L_{W2}}],$$

където L_{W1} и L_{W2} са средните нива на звукова мощност на двата различни метода на работа, определени по-горе.

II.7. Комбинирани превозни средства за почистване на канали с водна струя с високо налягане и чрез изсмукване

Ако е възможно да се работи едновременно и с двата блока на съоръжението, се прилагат т. II.26 и II.52. В противен случай измерванията се извършват поотделно и се посочват най-високите стойности.

II.8. Уплътняващи машини

а) невибриращи валеци

Съгласно т. I.

б) вибриращи валеци, управлявани от оператори на тях

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Вибриращият валак се разполага върху подходящ еластичен материал, например една или няколко въздушни възглавници. Тези въздушни възглавници са от гъвкав материал (еластомер или друг подобен) и са напompани до такова налягане, че съоръжението се повдига най-малко на 5 cm. Трябва да се избегне ефект на резонанс. Размерът на възглавницата или възглавниците е такъв, че да бъде достатъчен да осигури стабилност на машината по време на изпитването.

Изпитване под товар

Машината се изпитва в неподвижно положение, като двигателят работи при номинална честота (посочена от производителя), а механизъмът или механизмите за придвижване са разкачени. Механизъмът за уплътняване се задейства до максималната мощност за уплътняване, съответстваща на съчетанието между най-високата честота и възможно най-голямата амплитуда за тази честота, посочена от производителя.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

в) вибрационни плочи, виброчукове, взривни чукове и ръчноводими валеци

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN 500-4:2002, приложение С.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN 500-4:2002, приложение С.

Период за наблюдение

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN 500-4:2002, приложение С.

II.9. Компресори

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

Полусфера (6 положения на микрофона съгласно част А, т. 5) съгласно част А, т. 5,

или

паралелепипед, съгласно БДС EN ISO 3744:2001, с разстояние за измерване $d = 1 \text{ m}$.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Компресорите се разполагат върху отразяваща повърхност. Компресорите, монтирани върху плъзгачи, са поставени върху опора с височина 0,40 m, освен ако се изисква друго в инструкцията за монтаж на производителя.

Изпитване под товар

Компресорът, който се изпитва, предварително е достигнал работната температура и работи при стабилни условия за продължителна работа. Той се поддържа и смазва според указанията на производителя.

Определянето на нивото на звукова мощност се извършва при пълно натоварване или при условия на работа, които са възпроизводими и са представителни за най-шумното действие при типично използване на изпитваната машина, като се взема предвид по-шумната от двете ситуации.

Ако конфигурацията на агрегата е такава, че някои елементи, например вътрешни охладители, са монтирани на разстояние от компресора, има основание по време на изпитването за нивото на шум да се изолира шумът, предизвикан от тези елементи. За изолиране на различните източници на шум може да са необходими специални средства за затихване на шума, създаден от тези източници по време на измерванията. Звуковите характеристики и описанието на условията за работа на тези елементи се посочват отделно в протокола от изпитванията.

По време на изпитването газовете, отделени от компресорния двигател, се извеждат извън околната среда за изпитване. Трябва да се внимава шумът, предизвикан от отделянето на газовете, да бъде по-малък най-малко с 10 dB от шума, който трябва да се измери във всички измервателни участъци (например използвайки шумозаглушител).

Трябва да се вземат мерки обезвъздушаването да не предизвика допълнителен шум заради турбулентността при изпускателния клапан на компресора.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.10. Ръчни къртачи и трошачи

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

Полусфера (6 положения на микрофона, съгласно част А, т. 5 и таблица 2) според масата на съоръжението, както е посочено в таблица 2:

Таблица 2

Маса на съоръжението m в kg	Радиус на полусферата	z за положения на микрофона
m < 10	2 m	2, 4, 6 и 8
m ≤ 10	4 m	0,75 m 1,50 m

Условия на работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Всички ръчни къртачи и трошачи се изпитват във вертикално положение.

Ако изпитваното съоръжение пропуска въздух, неговите оси трябва да бъдат на еднакво разстояние от две микрофонни позиции. Шумът от източника на енергия не трябва да влияе върху измерването на излъчвания шум на изпитваното устройство.

Закрепване на устройството

По време на изпитването устройството е свързано към опорен инструмент, поставен в бетонен блок във формата на куб, разположен в бетонна кухня под нивото на земята. По време на изпитването между устройството и опорния инструмент може да

бъде вмъкната междинна стоманена част. Тази междинна част осигурява стабилна връзка между устройството и опорния инструмент. На фиг. 2 са представени тези изисквания.

Фигура 2

Схема на междинната част

Характеристика на блока

Блокът е куб с дължина на страната $0,60 \text{ m} \pm 2 \text{ mm}$, възможно най-правилен. Той е направен от армиран бетон и вибриран на слоеве от $0,20 \text{ cm}$, за да се избегне прекалената седиментация.

Качество на бетона

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Качеството на бетона отговаря на клас C 50/60 от БДС EN 206-1:2002.

Кубът е армиран с желязо с диаметър 8 mm без свързка, така че всеки прът да бъде отделен от другите. Принципната схема на куба е представена на фиг. 3.

Опорен инструмент

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Опорният инструмент се уплътнява в блока и се състои от бойник с диаметър между 178 mm и 220 mm и от патронник, идентичен на този, който се използва обикновено с изпитваното устройство и който съответства на БДС ISO 1180:2005, но е с достатъчна дължина, за да може да се осъществи изпитването.

Бойникът може да претърпи подходяща обработка с цел по-добро захващане от патронника. Инструментът се закрепва в блока така, че долната част на бойника да се намира на $0,30 \text{ m}$ от горната част на блока (виж. фиг. 3.).

Блокът трябва да запазва механичните си качества особено в точката на контакт между опорния инструмент и бетона. Преди и след всяко изпитване се проверява дали уплътненият в бетонния блок инструмент е здраво закрепен с него.

Разположение на куба

Кубът се поставя в изцяло циментирана кухня, покрита с екранираща плоча, която да издържа натиск най-малко 100 kg/m^2 , както е посочено на фиг. 4, така че горната лицева част на плочата да бъде на нивото на земята. За да се избегне всякакъв паразитен шум, блокът е изолиран от дъното и стените на кухнята чрез еластични блокове, чиято гранична честота е най-много равна на половината от честотата на удара на изпитваното устройство, изразена в удари за секунда.

Фигура 3

Блок за изпитване

Фигура 4

Устройство за изпитване

Отворът за преминаване на опорния инструмент, направен в екраниращата плоча, е възможно най-малък и е уплътнен с гъвкава обезшумителна набивка.

Стойността А е такава, че екраниращата плоча, стояща неподвижно върху еластичната свързка J, да бъде на нивото на земята.

Изпитване под товар

Изпитваното устройство е свързано с опорния инструмент.

Изпитваното устройство работи в стабилни условия, притежаващи същата звукова стабилност, както при нормален режим на работа.

Изпитваното устройство работи при максималната мощност, която е посочена в инструкцията за експлоатация, предоставена на купувача.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.11. Бетоносмесители или разтворобъркачки

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Смесителното устройство (барабанът) е пълен до номиналния си капацитет с пясък с големина на зърната 0 - 3 mm и с влажност между 4 и 10%.

Смесителното устройство (барабанът) работи поне с номиналните си обороти.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.12. Строителни лебедки

Съгласно т. I.

Геометричният център на двигателя се намира над центъра на полусферата.

Лебедката е включена, но не се използва товар.

II.13. Бетонополагачи и мазачески машини

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Ако машината има стрела, тя е поставена вертикално, а тръбата е отведена назад към бункера за пълнене. В противен случай машината е снабдена с хоризонтална тръба с дължина най-малко 30 m, обърната към бункера за пълнене.

Изпитване под товар

а) За машини за транспортиране и полагане на бетон:

Системата за транспорт и тръбата са пълни с материал, подобен на бетон, като циментът е заместен със смес, например фина пепел. Машината работи при максимална мощност, като продължителността на един работен цикъл е не повече от 5 секунди (ако продължителността на цикъла е по-голяма, се добавя вода към "бетона", за да се постигне продължителност 5 секунди);

б) За машините за транспортиране и полагане на строителен разтвор:

Системата за транспорт и тръбата са пълни с материал, подобен на фина мазилка, като циментът е заместен със смес, например метилцелулоза. Машината работи при максимална мощност, като продължителността на един работен цикъл е не повече от 5 секунди (ако продължителността на цикъла е по-голяма, се добавя вода към "мазилката", за да се постигне продължителност 5 секунди).

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.14. Лентови транспортъори

Съгласно т. I.

Геометричният център на двигателя се намира над центъра на полусферата.

Лентата се придвижва без товар и напуска полусферата, ако е необходимо, по посока на т. 1.

II.15. Хладилни съоръжения, монтирани на превозни средства

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Хладилното съоръжение е монтирано в товарно пространство (реално или симулирано) и се изпитва в неподвижно положение. Височината на хладилното съоръжение е съобразена с бъдещите изисквания за монтиране според инструкцията за използване, предоставена на купувача. Източникът на захранване на хладилното съоръжение работи в режим, при който хладилният компресор и вентилаторът работят с максималните си обороти, посочени в техническата инструкция. Ако е предвидено хладилното съоръжение да се захранва от двигателя на превозното средство, този двигател не се използва по време на изпитването, а хладилното съоръжение се включва към подходящ електрически източник на захранване. Седловият влекач се отстранява по време на изпитването.

Хладилно съоръжение, монтирано в охладеното товарно пространство, което може да използва различни източници на захранване, се изпитва отделно за всеки вид захранване. Резултатите от изпитванията, посочени в протоколите, отразяват като минимум начина на работа, който води до най-високо ниво на излъчвания шум.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.16. Булдозери

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Булдозерите с вериги се изпитват на място за изпитване, съответстващо на т. 6.3.3 на БДС ISO 6395:2005.

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение В.

Период(и) на наблюдение и отчитане на различните условия за работа, когато това се налага

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение В.

II.17. Пробивни машини

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Българският стандарт, който въвежда EN 791:2002, приложение А.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.18. Дъмperi (обръщачи)

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Съответства на приложение С на БДС ISO 6395:2005, със следното изменение.

В т. 4.3 от приложение С на горния стандарт алинея втора се изменя така:

"Двигателят работи при максимално регулиран режим (максимални обороти на празен ход). Скоростният лост е в неутрално положение. Поставете коша в обратно положение (изпразване) на 75% от максималния ход и го върнете в нормалното му транспортно положение 3 пъти. Тази последователност от действия се приема за един пълен цикъл на хидравличен режим на работа на дъмпера.

Ако двигателят не се използва за обръщане на коша, той работи на празен ход с поставен в неутрално положение скоростен лост. Измерването се прави, без да се обръща кошът. Периодът за наблюдение е 15 секунди."

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение В.

II.19. Съоръжения за товарене и изпразване на силози и цистерни

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Съоръжението се изпитва, като камионът е неподвижен. Двигателят за задвижване на съоръжението работи при обороти, осигуряващи максималната мощност на съоръжението, посочена в инструкцията за ползване, предоставена на купувача.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.20. Багери хидравлични или въжени

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение А.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълнява повече от едно действие

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005,

приложение А.

II.21. Багери-товарачи

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005,

приложение D.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005,

приложение D.

II.22. Избирателни контейнери за събиране на стъкло за рециклиране

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) За целите на това изпитване

отделното еднократно получено ниво на звуково налягане $L_{p_{IS}}$, така както е определено в БДС EN ISO 3744:2001, т. 3.2.2, се използва за измерване на нивото на звуково налягане при положенията на микрофона.

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Условия за работа по време на изпитването

Измерването на шума се извършва по време на изпълнение на пълен цикъл, започващ с празен контейнер и завършващ, когато 120 бутилки са били хвърлени в контейнера.

Стъклените бутилки имат следните характеристики:

- вместимост: 75 cl;

- тегло: 370 ± 30 g.

Операторът на изпитването държи всяка бутилка за гърлото, като дъното ѝ е насочено към отвора на контейнера. След това той вкарва леко бутилката в отвора по посока към центъра на контейнера, като се стреми, ако е възможно, бутилката да не се удрия в стените. Използва се само един отвор, за да се хвърлят бутилките - отворът, който е най-близо до положението на микрофон 12.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

А-претегленото ниво на звуково налягане за единично събитие се измерва, за предпочитане едновременно в шестте микрофонни позиции, за всяка бутилка, хвърлена в контейнера.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) А-претегленото ниво на

звукова мощност за единично събитие, усреднено за измервателната повърхност, се изчислява съгласно БДС EN ISO 3744:2001, т. 8.1.

А-претегленото ниво на звуково налягане за единично събитие, усреднено за всичките 120 хвърлени бутилки, се изчислява като средна стойност от А-претеглените нива на звуково налягане за единично събитие, усреднени за цялата повърхнина за измерване.

II.23. Грейдери

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение В.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение В.

II.24. Машини за рязане на трева (тримери)/машини за окантване на трева (тримери)

Съгласно т. II.2.

С помощта на подходящо устройство тримерът се поставя по такъв начин, че режещият работен орган е над центъра на полусферата. При машините за рязане на трева центърът на режещия работен орган се поддържа на разстояние около 50 mm над повърхността. За да се разположат подходящо режещите пластини, машините за окантване на трева са разположени възможно най-близо до повърхността на изпитването.

II.25. Ножици за жив плет

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) В случай на спор измерванията се правят на открито върху изкуствена повърхност (т. 4.1.2 от БДС ISO 11094:2005).

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Ножицата за жив плет се държи в естествено положение за нормално ползване от човек или от подходящ механизъм, така че устройството за подрязване на плет да се намира над центъра на полусферата.

Изпитване под товар

Ножицата за жив плет работи при номинални обороти с включено устройство за подрязване.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.26. Машини за почистване на канали с водна струя с високо налягане

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Машината за почистване на канали с водна струя с високо налягане се изпитва в неподвижно положение. Двигателят и спомагателните механизми работят при обороти, посочени от производителя за работните устройства. Помпата или помпите за високо налягане работят при максимален дебит и налягане, както ги е посочил производителят. Използвайки подходяща дюза, клапанът за редукция на налягането се поддържа точно на прага на противодействие. Шумът от изтичането, причинен от дюзата, не трябва да влияе на резултатите от измерването.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 30 секунди.

II.27. Водоструйни машини с високо налягане

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Паралелепипед съгласно БДС EN ISO 3744:2001, с разстояние за измерване $d = 1 \text{ m}$.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Водоструйната машина с високо налягане се разполага върху отразяваща повърхност. Машините, монтирани върху плъзгачи, се поставят върху опора с височина от 0,40 m, освен ако се изисква друго в инструкцията за инсталиране на производителя.

Изпитване под товар

Водоструйната машина с високо налягане работи в стабилизирания режим в границите, дадени от производителя. По време на изпитването дюзата се съединява с устройството, което поражда най-високото налягане, когато се използва съгласно инструкциите на производителя.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.28. Хидравлични чукове

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

Полусфера (6 положения на микрофона съгласно част А, т. 5) $r = 10 \text{ m}$.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

За целите на изпитването хидравличният чук се закрепва на носеща конструкция и се използва специален блок за изпитване. На фиг. 5 са представени характеристиките на този блок, а на фиг. 6 е показано разположението на носещата конструкция.

Носеща конструкция

Носещата конструкция, на която е закрепен изпитваният хидравличен чук, отговаря на изискванията, посочени в техническите спецификации на хидравличния чук, особено що се отнася до теглото, изходната хидравлична мощност, дебита на маслото и веригата за обратно налягане.

Монтаж

Механичният монтаж и свързващите елементи (маркучи, тръби и т. н.) трябва да съответстват на спецификациите, посочени в техническата инструкция на хидравличния чук. Всички съществени излъчвания на шум, причинени от тръбите и от различните механични части, необходими за инсталирането, трябва задължително да бъдат отстранени. Всички свързващи елементи трябва да бъдат добре стегнати.

Стабилност на чука и статична сила на поддържане

Хидравличният чук се закрепва здраво на носещата конструкция, за да има същата стабилност, както при нормални условия на работа. Хидравличният чук работи във вертикално положение.

Инструмент

За целите на измерванията се използва затъпен инструмент. Дължината му трябва да отговаря на изискванията, посочени на фиг. 5.

Фигура 5

Изпитване под товар

Входна хидравлична мощност и дебит на масло

Условията за работа на хидравличния чук са подходящо регулирани, измерени и отчетени заедно със съответстващите стойности на техническите спецификации. Изпитваният хидравличен чук трябва да се използва по такъв начин, че да се достигне поне 90% от максималната входна хидравлична мощност и от дебита на масло на хидравличния чук.

Трябва да се внимава общата неопределеност на измервателните вериги за p_s и на Q да бъде винаги от порядъка на $\pm 5\%$. Това позволява да се определи входната хидравлична мощност с точност до $\pm 10\%$. Евентуална линейна корелация между входната хидравлична мощност и излъчваната шумова мощност може да означава отклонение при определянето на нивото на звукова мощност по-малко от $\pm 0,4$ dB.

Регулируеми части, които влияят на мощността на хидравличния чук

Предварителните регулировки на всички ресивери, централни клапани за налягане и други евентуални регулируеми части трябва да отговарят на стойностите, дадени в техническите данни. Ако може да се избере повече от една фиксирана скорост на удряне, трябва да се извършат измервания, използвайки всички регулировки, като в протокола се представят минималните и максималните стойности.

Величини за измерване

p_s - средна стойност на налягането на хидравличната захранваща линия по време на действието на хидравличния чук, включващо поне 10 удара.

Q - средна стойност на дебита на масло на входа на устройството за разбиване,

измерена едновременно със стойността на p_s .

T - температурата на маслото трябва да бъде между 40°C и 60°C по време на измерванията. Температурата на корпуса на устройството за разбиване трябва да бъде стабилизирана до нормалната ѝ работна стойност преди началото на измерванията.

P_a - налягането на газа при предварителното пълнене на всички ресивери трябва да бъде измерено при статично положение (като устройството за разбиване не работи) и стабилна температура на околната среда между 15°C и 25°C . Тя се отбелязва заедно с измерената стойност на налягането на газа при предварителното пълнене на ресивера.

Параметри, които трябва да се изчислят на базата на параметрите, измерени при работа

P_{IN} Входна хидравлична мощност на устройството за разбиване $P_{IN} = p_s \cdot Q$

Измерване на налягането в хидравличната хранваща линия, p_s :

- p_s трябва да бъде измерено възможно най-близо до входния отвор на устройството за разбиване;

- p_s се измерва с помощта на манометър (минимален диаметър: 100 mm; точност $\pm 1,0\%$ FSO).

Дебит на масло на входа на устройството за разбиване, Q

- Q трябва да бъде измерена в хранващата линия възможно най-близо до входния отвор на устройството за разбиване

- Q трябва да бъде измерена с помощта на електрически дебитомер (точност $\pm 2,5\%$ от показанията за дебита).

Точка на измерване на температурата на маслото, T

- T трябва да се измерва в резервоара за масло на носещата конструкция или в хидравличната линия, свързана с хидравличния чук. Точката на измерване е уточнена в протокола;

- точността на отчитане на температурата трябва да бъде в рамките на $\pm 2^{\circ}\text{C}$ спрямо актуалната стойност.

Период за наблюдение/определяне на нивото на резултантната звукова мощност

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

Измерванията се правят три, а ако е необходимо - и повече пъти. За да се изчисли крайният резултат, се взема средното аритметично на двете най-високи стойности, които не се различават с повече от 1 dB.

Фигура 6

Определения:

d - Диаметър на инструмента (mm)

d_1 - Диаметър на наковалнята, 1200 ± 100 mm

d_2 - Вътрешен диаметър на опорната конструкция на наковалнята, J 1800 mm

d_3 - Диаметър на платформата на блока за изпитване, J 2200 mm

d_4 - Диаметър на отвора за инструмента в платформата, J 35 mm

d_5 - Диаметър на уплътнението на инструмента, J 1000 mm

h_1 - Видима дължина на инструмента между най-ниската част на кожата и горната повърхност на уплътнението на инструмента (mm), $h_1 = a \pm d/2$

h_2 - Дебелина на уплътнението на инструмента над платформата, J 20 mm (ако уплътнението на инструмента се намира под платформата, неговата дебелина не е ограничена; в този случай то може да бъде от порест каучук)

h_3 - Разстояние между горната повърхност на платформата и горната

повърхност на наковалнята, 250 ± 50 mm

h4 - Дебелина на уплътнението на платформата от изолиращ порест каучук, J 30 mm

h5 - Дебелина на наковалнята, 350 ± 50 mm

h6 - Проникване на инструмента, J 50 mm

Ако формата на блока за изпитване е квадратна, максималната дължина на страната е равна на 0,89 пъти от съответния диаметър.

Празното пространство между платформата и наковалнята може да бъде запълнено с еластичен порест каучук или с друг абсорбиращ материал с плътност по-малка от 220 kg/m^3 .

II.29. Хидравлични агрегати

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Хидравличният агрегат се разполага върху отразяваща повърхност. Монтираните върху плъзгачи агрегати се поставят върху опора с височина 0,40 m, освен ако се изисква друго в инструкцията за монтиране на производителя.

Изпитване под товар

По време на изпитването не се свързват никакви инструменти към хидравличния агрегат.

Хидравличният агрегат работи в установен режим в границите, дадени от производителя. Той работи при номиналните си обороти и налягане, така както те са посочени в инструкциите, предоставени на купувача.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.30. Машини за прорязване на фуги

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Машината за прорязване на фуги е снабдена с възможно най-големия нож (циркуляр), предвиден от производителя в инструкциите за ползване, предоставени на купувача. Двигателят работи при максималните си обороти и с нож на празен ход.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.31. Машини за уплътняване тип товарачи с кош

Съгласно т. II.37.

II.32. Паркови косачки

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) В случай на спор измерванията се правят на открито върху изкуствена повърхност (т. 4.1.2 от БДС ISO 11094:2005).

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Ако колелата на косачката могат да предизвикат слягане на изкуствената повърхност с повече от 1 cm, те се поставят върху опори, така че да бъдат на нивото на изкуствената повърхност преди слягането. Ако инструментът за косене не може да бъде отделен от двигателните колела, косачката се изпитва върху опори, като инструментът работи при максималните си обороти, установени от производителя. Опорните елементи са направени така, че да не влияят върху резултатите от измерването.

Изпитване на празен ход

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Период за наблюдение

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

II.33. Машини за рязане на трева в парковете (тримери)/машини за окантване на трева в парковете (тримери)

Съгласно т. II.32.

С помощта на подходящо устройство тримерът се поставя по такъв начин, че механизмът за рязане да е над центъра на полусферата. При машините за косене на трева центърът на механизма за рязане се поддържа на разстояние около 50 mm над повърхността. За да се разположат подходящо режещите пластини, машините за окантване на трева са разположени възможно най-близо до повърхността на изпитването.

II.34. Машини за почистване на листа

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) В случай на спор измерванията се правят на открито върху изкуствена повърхност (т. 4.1.2 от БДС ISO 11094:2005).

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя не се взема предвид.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Машината за почистване на листа чрез издухване се разполага в естествено

положение както за нормално ползване, така че изходът на нейното устройство за издухване да се намира на разстояние 50 ± 25 mm над центъра на полусферата. Ако машината за почистване на листа чрез издухване е преносима, тя се държи от човек или от подходящо устройство.

Изпитване под товар

Машината за почистване на листа чрез издухване се изпитва при номиналните си обороти и с номинален въздушен дебит, посочени от производителя.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдението е най-малко 15 секунди.

Забележка. Ако машината за почистване на листа чрез издухване може да се използва и като машина за събиране на листа, тя се изпитва и при двете конфигурации, като в този случай се взема предвид по-високата стойност.

II.35. Машини за събиране на листа

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) В случай на спор измерванията се извършват на открито върху изкуствена повърхност (т. 4.1.2 от БДС ISO 11094:2005).

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя не се взема предвид.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Машината за събиране на листа се разполага в естествено положение както за нормално използване, така че изходът на устройството ѝ за засмукване да се намира на разстояние 50 ± 25 mm над центъра на полусферата. Ако машината за събиране на листа е преносима, тя се държи от човек или от подходящо устройство.

Изпитване под товар

Устройството се изпитва при номиналната си скорост и с номинален въздушен дебит, посочени от производителя.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

Забележка. Ако машината за събиране на листа може да се използва и като подвижна машина за почистване на листа чрез издухване, тя се изпитва и при двете конфигурации, като в този случай се взема предвид по-високата стойност.

II.36. Мотокари повдигачи, универсални

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Спазват се изискванията за безопасност и информацията, предоставена от

производителя.

Повдигане

При неподвижен мотокар товарът (незвукопоглътещ материал, например стомана или бетон - най-малко 70% от действителната товароподемност, посочена в инструкциите на производителя) се повдигна от най-ниската позиция с максимална скорост до височина на повдигане, приложима за този вид индустриални кари, съгласно изискванията на съответните български стандарти, въвеждащи серията европейски стандарти "Безопасност на индустриални кари". Ако действителната максимална височина на повдигане е по-малка, тя може да се използва за единични измервания. Височината на повдигане се посочва в протокола от изпитването.

Задвижване

Придвижете мотокара от място без товар при пълно ускоряване на разстояние, което представлява три пъти неговата дължина, до линия А-А (линия, свързваща положенията на микрофони 4 и 6), продължете придвижването на мотокара при пълно ускоряване до линия В-В (линия, свързваща положенията на микрофони 2 и 8). Когато задната част на мотокара пресече линия В-В, ускорителят може да бъде освободен.

Ако мотокарът има трансмисия с многостепенно изменение на скоростта, изберете предавката, която осигурява възможно най-високата скорост за разстоянието за измерване.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

Периодите на наблюдение са:

- за повдигането: целият цикъл на повдигане;
- за задвижването: периодът започва, когато центърът на мотокара пресече линия А-А, и приключва, когато центърът достигне линия В-В.

Резултантното ниво на звукова мощност за всички видове мотокари повдигачи се изчислява чрез формулата:

$$L_{WA} = 10 \log (0,7 \times 10^{0,1LWAc} + 0,3 \times 10^{0,1LWAc}),$$

където буквата "а" означава "режим на повдигане", а буквата "с" - "режим на задвижване".

II.37. Товарачи

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Товарачите с гъсенични вериги се изпитват на място за изпитване, съответстващо на т. 6.3.3 от БДС ISO 6395:2005.

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005, приложение С.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005,

приложение С.

II.38. Самоходни кранове

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Ако кранът има изнасящи се опори, те са напълно разтегнати и кранът е поставен в хоризонтално положение върху опорните си елементи при средно положение от възможната височина на опората.

Изпитване под товар

Самоходният кран, с който се прави изпитването, е представен в стандартната си версия така, както е описана от производителя. Мощността на двигателя, която трябва да се има предвид при определяне граница на нивото на шум, е номиналната мощност на двигателя, използвана за движението на крана. Кранът е снабден със своя максимално допустима противотежест, монтирана върху въртящата се част.

Преди извършване на всяко измерване двигателят и хидравличната система на самоходния кран се привеждат към нормалната им работна температура, следвайки инструкциите на производителя, и се изпълняват всички процедури, свързани с безопасността, дадени в инструкцията за ползване.

Ако самоходният кран има няколко двигателя, работи двигателят, използван за изпълнение на функциите на крана. Двигателят на носещото устройство е изключен.

Ако двигателят на самоходния кран има вентилатор, той трябва да работи по време на изпитването. Ако вентилаторът може да работи с различни скорости, изпитването се извършва с най-високата скорост на вентилатора.

Измерванията на самоходния кран се извършват при спазване на следните 3 ("а" - "в") или 4 ("а" - "г") условия:

За всички работни условия се прилага следното:

- обороти на двигателя, равни на три четвърти от максималните обороти, определени за режима на работа на крана, с допустимо отклонение $\pm 2\%$;
- ускоряване и забавяне на оборотите до максималната им стойност без опасни движения на товара или ролковия блок;
- движения при максимална възможна скорост, посочена в ръководството, при дадените условия.

а) Повдигане

Самоходният кран се натоварва с товар, което създава 50% от максималната сила, на която може да издържи въжето. Изпитването се състои в повдигане на товара и незабавно спускане до изходната позиция. Дължината на стрелата се избира така, че цялото изпитване да продължи от 15 до 20 секунди.

б) Завъртване

Стрелата се поставя под ъгъл от 40° до 50° спрямо хоризонталата и без товар горната платформа се завърта на 90° наляво, последвано веднага от завъртване обратно до изходната позиция. Стрелата е с минимална дължина. Периодът за наблюдение е времето, необходимо за изпълнение на работния цикъл.

в) Наклоняване на стрелата

Изпитването започва с повдигане на късата стрела от най-ниската ѝ работна позиция, последвано веднага от спускане на стрелата до изходната позиция. Движението се извършва без товар. Продължителността на изпитването е най-малко 20 секунди.

г) Телескопично движение (ако е приложимо)

Стрелата се поставя под ъгъл от 40° до 50° спрямо хоризонтала без товар и напълно прибрана, като само хидравличният цилиндър на първата секция е изтеглен заедно с първата секция до максималната ѝ дължина и веднага след това прибран с първата секция.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

Резултантното ниво на звукова мощност се изчислява по следните формули:

а) в случай на телескопично движение:

$$L_{WA} = 10 \log (0,4 \times 10^{0,1L_{WAa}} + 0,25 \times 10^{0,1L_{WAb}} + 0,25 \times 10^{0,1L_{WAc}} + 0,1 \times 10^{0,1L_{WAd}})$$

б) ако не се използва телескопично движение:

$$L_{WA} = 10 \log (0,4 \times 10^{0,1L_{WAa}} + 0,3 \times 10^{0,1L_{WAb}} + 0,3 \times 10^{0,1L_{WAc}}),$$

където:

L_{WAa} е нивото на звукова мощност за цикъла на повдигане;

L_{WAb} - нивото на звукова мощност за цикъла на въртене;

L_{WAc} - нивото на звукова мощност за цикъла на наклоняване на стрелата;

L_{WAd} - нивото на звукова мощност за цикъла на телескопичното движение (ако е приложимо).

II.39. Подвижни контейнери за отпадъци

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Околна среда за изпитване

- отразяваща повърхност от бетон или непорест асфалт;

- лабораторна зала, която осигурява свободно поле върху отразяваща повърхност.

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$$K_{2A} = 0.$$

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

Полусфера (6 положения на микрофона, съгласно част А, т. 5) $r = 3$ m.

Условия за работа по време на изпитването

Всички измервания се осъществяват с празен контейнер.

Изпитване № 1: свободно затваряне на капака върху тялото на контейнера

За да се намали до минимум влиянието му върху измерванията, операторът е прав в задната част на контейнера (от страната на шарнира). Капакът е освободен от средното положение, така че да се избегне измятането, когато се затваря.

Измерването на шума се извършва по време на следния цикъл, изпълнен 20 пъти:

- първоначално капакът се повдига до вертикално положение;

- освобождаването на капака да се извършва по възможност без тласък към предната част, а операторът остава неподвижен в задната част до затварянето на контейнера;

- след пълното затваряне капакът отново се повдига до първоначалното му положение.

Забележка. Ако е необходимо, операторът може да се премести временно, за да

вдигне капака.

Изпитване № 2: пълно отваряне на капака

За да се намали до минимум влиянието му върху измерванията, операторът е прав в задната част (от страната на шарнира) за контейнерите с четири колела или от дясната страна (между точките за измерване 10 и 12) за контейнерите с две колела. Капакът е освободен от средното си положение или възможно най-близо до него.

За да се избегне и най-малкото движение на контейнера, колелата са блокирани по време на изпитването. При контейнерите с две колела и за да се избегне рязкото движение на контейнера нагоре, на оператора е разрешено да го задържа на място, поставяйки ръка върху горния ръб на контейнера.

Измерването на шума се извършва по време на следния цикъл:

- първоначално капакът е отворен до хоризонтално положение;
- капакът се освобождава без тласък;
- след пълно отваряне и преди евентуално отскачане капакът се повдига до първоначалното си положение.

Изпитване № 3: движение на контейнера по изкуствена и неравна повърхност

За това изпитване се използва изкуствена опитна писта, симулираща неравна настилка. Тя се състои от две паралелни ленти за движение от стоманена мрежа (дължина - 6 m, и широчина - 400 mm), закрепени върху отразяващата повърхност приблизително на всеки 20 cm. Разстоянието между двете ленти се регулира в зависимост от вида на контейнера, така че колелата да могат да се движат върху цялата дължина на пистата. При монтажа трябва да се осигури плоска повърхност. Ако е необходимо, пистата се закрепва за земята с помощта на еластични системи, за да се избегнат паразитните шумове.

Забележка. Всяка лента за движение може да се състои от няколко елемента с 400 mm широчина, съединени един с друг.

На фигури 7 и 8 е показан пример за подходяща писта.

Операторът се намира от страната на шарнира на капака.

Измерването на шума се осъществява, докато операторът тегли контейнера с постоянна скорост от около 1 m/s върху изкуствената повърхност, между т. А и В (с разстояние между тях от 4,24 m - виж фигура 9), докато оста при контейнер с две колела или първата ос при контейнер с четири колела достигне т. А или В. Тази процедура се повтаря 3 пъти във всяка посока.

По време на изпитването контейнерът с две колела трябва да е под ъгъл от около 45° спрямо земята. При контейнер с четири колела операторът следи за добрия контакт между всички колела по време на преместването.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

Изпитвания № 1 и 2: свободно затваряне на капака върху корпуса на контейнера и пълно отваряне на капака

Ако е възможно, измерванията се правят едновременно при шестте положения на микрофона. В противен случай измерените нива на шум във всяко положение на микрофона се подреждат по възходящ ред и нивата на звукова мощност се изчисляват спрямо стойностите при всяко положение на микрофона според техния ред.

А-претегленото ниво на звуково налягане за единично събитие се измерва при всяко от двадесетте затваряния и двадесетте отваряния на капака във всяка точка на измерването. Нивата на звукова мощност L_{WA} затваряне и L_{WA} отваряне се изчисляват от средната квадратична стойност на петте най-високи получени стойности.

Изпитване № 3: движение на контейнера по изкуствена и неравна повърхност

Периодът за наблюдение Т е равен на продължителността, необходима, за да се премине разстоянието между т. А и В на пистата.

Нивото на звукова мощност L_{WA} движение е равно на средната стойност на 6 величини, различаващи се най-малко с 2 dB. Ако този критерий не е изпълнен за шестте измервания, цикълът се повтаря толкова пъти, колкото е необходимо.

Резултантното ниво на звукова мощност се изчислява по следната формула:

$$L_{WA} = 10 \log 1/3 (10^{0,1L_{WA} \text{ затваряне}} + 10^{0,1L_{WA} \text{ отваряне}} + 10^{0,1L_{WA} \text{ движение}})$$

Фигура 7

Схема на пистата за движение

1. Дървена рамка за обтягане на мрежата
2. Лента за движение
3. Регулиране спрямо контейнера

Фигура 8

Елемент от конструкцията и монтаж на пистата за движение

1. Неогъваема стоманена тел (4 mm)
Клетка от мрежата: (50 mm x 50 mm)
2. Дървена рамка за обтягане на мрежата (20 mm x 25 mm)
3. Отразяваща повърхност

Фигура 9

Разстояние за измерване

1. Шарнир
II.40. Мотокултиватори
Съгласно т. II.32.

По време на измерването инструментът е отсъединен.

II.41. Машини за полагане на асфалт

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Двигателят на устройството работи с номинални обороти, посочени от производителя. Всички механизми са активирани и работят при следните скорости:

- система за транспортиране: най-малко 10% от максималната стойност;
- система за разпръскване: най-малко 40% от максималната стойност;
- дозатор (скорост, честота на ударите): най-малко 50% от максималната стойност;
- вибратор (скорост, небалансиран момент): най-малко 50% от максималната стойност;
- виброрейки (честота, натиск): най-малко 50% от максималната стойност.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.42. Съоръжения за набиване на пилоти
Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 6395:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Съоръжението за набиване се монтира на върха на пилот, който е достатъчно добре закрепен за земята, за да може съоръжението да работи при стабилна честота на удара.

Когато се използват ударни чукове, шапката трябва да е снабдена с нова гарнитура от дърво. Главата на пилота е на 0,50 m над зоната за изпитване.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение трябва да бъде най-малко 15 секунди.

II.43. Машини за полагане на тръби

Съгласно т. I.

II.44. Верижни снегопочистващи машини

Съгласно т. I.

II.45. Генератори

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Полусфера (6 положения на микрофона съгласно част А, т. 5) съгласно част А, т. 5. Ако $l > 2$ m, може да бъде използван паралелепипед съгласно БДС EN ISO 3744:2001, с разстояние за измерване $d = 1$ m.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Генераторите се разполагат върху отразяваща повърхност. Генераторите, монтирани върху плъзгачи, се поставят върху опора с височина 0,40 m, освен ако се изисква друго в инструкцията за монтаж на производителя.

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 8528-10:2005, т. 9.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.46. Машини за метене на улици

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Машината за метене на улици се изпитва в неподвижно положение. Двигателят и допълнителните части работят със скоростта, предвидена от производителя за работа на работното оборудване. Почистващият елемент работи при максималната си скорост, без да докосва земята. Системата за всмукване работи при максималната си мощност, като разстоянието между земята и отвора за всмукване не превишава 25 mm.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.47. Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Товарният автомобил за събиране и извозване на битови отпадъци се изпитва в неподвижно положение при спазване на следните условия на работа:

1. Двигателят работи с максимални обороти, посочени от производителя. Оборудването за събиране на отпадъци не е задействано. Това изпитване не се прави за превозни средства, захранвани изключително с електрически ток.

2. Системата за уплътняване работи.

Товарният автомобил за събиране на отпадъци и приемният кош за събиране на отпадъци са празни.

Ако оборотите на двигателя се увеличават автоматично от задействането на системата за уплътняване, се измерва тази увеличена стойност на оборотите. Ако измерената стойност на оборотите е по-ниска с повече от 5% от оборотите, посочени от производителя, двигателят се ускорява посредством ускорителя в кабината, за да се достигнат оборотите, посочени от производителя.

Ако оборотите на двигателя на системата за уплътняване не са посочени от производителя или ако превозното средство не е снабдено с автоматичен ускорител, оборотите на двигателя, зададени от ускорителя в кабината, трябва да бъдат 1200 min^{-1} .

3. Устройството за повдигане се задейства нагоре и надолу без товар и без контейнер. Оборотите на двигателя се поддържат и контролират както при системата за уплътняване (т. 2).

4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Изсипване на отпадъци в товарния автомобил за събиране на отпадъци.

Отпадъците се изсипват в насипно състояние в монтирания на камиона приемен кош (първоначално празен) с помощта на устройство за повдигане. За тази операция се използва подвижен контейнер с две колела и с обем 240 литра, отговарящ на БДС EN 840-1:2004. Ако устройството за повдигане не е в състояние да повдигне този контейнер, се използва друг подвижен контейнер с обем, близък до 240 литра. Изхвърлените отпадъци са съставени от 30 тръби PVC, всяка от които има приблизителна маса 0,4 kg и следните размери:

- дължина: $150 \text{ mm} \pm 0,5 \text{ mm}$;

- външен номинален диаметър: $90 \text{ mm} +0,3/-0 \text{ mm}$;

- номинална дебелина на стената: $6,7 \text{ mm} +0,9/-0 \text{ mm}$.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

Периодът за наблюдение в зависимост от случая е:

1) Най-малко 15 секунди. Резултантното ниво на звукова мощност, до което се достига, е L_{WA1} .

2) Най-малко 3 пълни цикъла, ако системата за уплътняване работи автоматично. Ако системата за уплътняване не действа автоматично, а цикъл по цикъл, измерванията се извършват по време най-малко на 3 цикъла. Резултантното ниво на звукова мощност (L_{WA2}) е средната квадратична стойност от трите (или повече) измервания.

3) Най-малко 3 пълни непрекъснати работни цикъла, включващи пълното повдигане и сваляне на устройството за повдигане. Резултантното ниво на звукова мощност (L_{WA3}) е средната квадратична стойност от трите (или повече) измервания.

4) Най-малко 3 пълни работни цикъла, като всеки включва изсипването на 30 тръби в бункера, монтиран на камиона. Всеки цикъл не може да превишава 5 секунди. За тези измервания $L_{pAeq,T}$ е заместен с $L_{pA,1s}$. Резултантното ниво на звукова мощност (L_{WA4}) е средната квадратична стойност от трите (или повече) измервания.

Резултантното ниво на звукова мощност се изчислява по следната формула:

$$L_{WA} = 10 \log (0,06 \times 10^{0,1L_{WA1}} + 0,53 \times 10^{0,1L_{WA2}} + 0,4 \times 10^{0,1L_{WA3}} + 0,01 \times 10^{0,1L_{WA4}})$$

Забележка. Когато става дума за товарен автомобил за събиране на отпадъци, задвижван изключително с електрически ток, се приема, че съответният коефициент за L_{WA1} е равен на 0.

II.48. Пътни фрезови машини

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Надлъжната ос на пътната фрезова машина е успоредна на у-оста.

Изпитване под товар

Пътната фрезова машина се поставя в стабилизирани режим на действие в границите, посочени в инструкциите за ползване, предоставени на купувача. Двигателят и всички допълнителни части работят при съответните си номинални режими в режим на празен ход.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.49. Скарификатори

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) В случай на спор измерванията се извършват на открито върху изкуствена повърхност (т. 4.1.2 от БДС ISO 11094:2005).

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Скарификаторът работи с двигател в номинален режим на работа и работен механизъм в режим на празен ход.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.50. Раздробители

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001.

Околна среда за изпитване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$.

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена без изкуствена повърхност и съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 11094:2005.

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Раздробителят се изпитва чрез разтрошаване на едно или няколко дървени парчета.

Работният цикъл се състои в натрошаването на цилиндрично дървено парче (бор или сух шперплат) с минимална дължина 1,5 m, заострено в единия си край, чийто диаметър е приблизително равен на максималния диаметър, за който е проектиран раздробителят, и който е посочен в инструкциите за ползване, предоставени на купувача.

Период за наблюдение/определяне на резултантното ниво на звукова мощност

Периодът за наблюдение приключва, когато зоната за натрошаване се изпразни, като той не трябва да превишава 20 секунди. Ако е възможно да бъдат изпълнени и двете условия за работа, се отчита по-високото ниво на звукова мощност.

II.51. Ротационни снегорини

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Ротационният снегорин се изпитва в неподвижно положение. Той работи с работни механизми, работещи в максимален режим на действие и при съответен режим на двигателя, съгласно препоръките на производителя.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.52. Машини за почистване на канали чрез изсмукване

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Машината за почистване на канали чрез изсмукване се изпитва в неподвижно положение. Двигателят и допълнителните механизми работят в режим, посочен от производителя. Вакуумната или вакуумните помпи работят с максимални обороти, посочени също от производителя. Устройството за всмукване работи така, че вътрешното налягане да е равно на атмосферното налягане (0% вакуум). Шумът от всмукването на дюзата не трябва да влияе на резултатите от измерването.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.53. Кулокранове

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

Измервания, извършвани на нивото на земята.

Полусфера (6 положения на микрофона съгласно част А, т. 5) съгласно част А, т.

5.

Измервания, извършвани на нивото на стрелата

Когато механизмът за повдигане е разположен на нивото на стрелата, измервателната повърхност е сфера с радиус 4 m, чийто център съвпада с геометричния център на лебедката.

Когато измерването се извършва, когато механизмът за повдигане е разположен на конзолата за противотежест на крана, зоната на измервателната повърхност е сфера. Повърхнината S е равна на 200 m².

Положенията на микрофона са в съответствие с фигура 10:

Четири положения на микрофона, разположени в хоризонтална плоскост, минаваща през геометричния център на механизма ($H = h/2$)

с $L = 2,80$ m

и $d = 2,80 - l/2$,

където:

L е половината от разстоянието между две последователни положения на микрофона;

l - дължината на механизма (по дължината на оста на стрелата);

b - широчината на механизма;

h - височината на механизма;

d - разстоянието между основата на микрофона и механизма по посока на стрелата.

Другите две положения на микрофона се разполагат в пресечните точки на сферата и на вертикалната линия, минаваща през геометричния център на механизма.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Измерване на механизма за повдигане

По време на изпитването механизмът за повдигане се разполага по един от следните начини (използваната позиция се описва в протокола от изпитването):

а) Механизъм за повдигане, разположен в основата на крана

Кранът е поставен върху равна отразяваща повърхност от бетон или непорест асфалт;

б) Механизъм за повдигане, разположен върху конзолата за противотежест

Механизъм за повдигане се намира на височина най-малко 12 m спрямо земята;

в) Механизъм за повдигане, закрепен към земята

Механизмът за повдигане е закрепен върху равна отразяваща повърхност от бетон или непорест асфалт.

Измерване на силовия генератор

Когато силовият генератор е закрепен към крана, независимо дали е свързан или не с механизма за повдигане, кранът се разполага върху равна отразяваща повърхност от бетон или непорест асфалт.

Когато механизмът за повдигане е разположен върху конзолата за противотежест, измерването на шума може да се извърши или като механизмът е монтиран върху конзолата за противотежест, или като той е закрепен към земята.

Когато източникът на енергия, захранващ крана, е независим от него (електрически силов генератор или захранваща мрежа, или хидравличен, или пневматичен агрегат), се измерва само нивото на шума от механизма за повдигане.

Когато силовият генератор е закрепен към крана, нивото му на шум се измерва отделно от нивото на шум на механизма за повдигане, ако те не са свързани. Когато двата механизма са свързани, измерването се отнася до целия блок.

По време на изпитването механизмът за повдигане и силовият генератор са монтирани и се използват съгласно инструкциите на производителя.

Изпитване без товар

Силовият генератор, вграден в крана, работи с пълната си номинална мощност, посочена от производителя.

Механизмът за повдигане работи без товар, като барабанът му се върти със скорост, съответстваща на максималната скорост на преместване на куката в режим на повдигане или спускане. Тази скорост е посочена от производителя. За определяне на резултатите от изпитването се взема по-високото от двете нива на звукова мощност (повдигане или спускане).

Изпитване под товар

Силовият генератор, вграден в крана, работи с пълната номинална мощност, посочена от производителя. Механизмът за повдигане работи с напрежение във въжето на барабана, съответстващо на максималния товар (за минимален радиус), с максимална скорост на преместване на куката. Стойностите на товара и на скоростта са посочени от производителя. Скоростта се контролира по време на изпитването.

Период(и) за наблюдение/определяне на резултатното ниво на звукова мощност, получено, когато се изпълняват повече от едно действие

За измерването на нивото на звуково налягане на механизма за повдигане периодът на измерване е $(t_r + t_f)$ секунди, където:

t_r е периодът в секунди преди задействане на спирачката, като механизмът за повдигане работи по начина, описан по-горе; за целите на изпитването $t_r = 3$ секунди;

t_f - периодът в секунди между момента, когато спирачката задейства, и момента, когато куката спира напълно.

Ако се използва интегратор, времето за интегриране е равно на $(t_r + t_f)$ секунди.

Средната квадратична стойност при микрофонна позиция i се определя от формулата:

$$L_{pi} = 10 \lg [(t_r \cdot 10^{0,1L_{ri}} + t_f \cdot 10^{0,1L_{fi}})/(t_r + t_f)],$$

където:

L_{ri} е нивото на звуково налягане при микрофонна позиция i по време на периода t_r ;

L_{fi} - нивото на звуково налягане при микрофонна позиция i по време на периода на спиране t_f .

Фигура 10

Схема на положенията на микрофона, когато механизмът за повдигане е разположен на конзолата за противотежест

II.54. Машини за копаене на канали

Съгласно т. I.

II.55. Автобетонобъркачки (автомиксери)

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Условия за работа по време на изпитването

Изпитване под товар

Автобетонобъркачката се изпитва в неподвижно положение. Барабанът е пълен с бетон със средна консистентност (размери 42 - 47 cm) при номиналния си капацитет. Двигателят за задвижване на барабана работи с обороти, осигуряващи максималната скорост на въртене на барабана, посочена в инструкциите, предоставени на купувача.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.56. Водни помпи

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Паралелепипед (съгласно БДС EN ISO 3744:2001) с разстояние за измерване $d = 1\text{m}$.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Помпата се разполага върху отразяваща повърхност. Помпите, монтирани върху плъзгачи, се поставят върху опора с височина 0,40 m, освен ако се изисква друго в инструкцията за монтиране, предоставена от производителя.

Изпитване под товар

Двигателят трябва да работи в режима на най-добра ефективност, посочен в инструкцията на производителя.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

II.57. Генератори за заваряване

Основен стандарт за излъчване на шум

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС EN ISO 3744:2001

Корекция за околната среда K_{2A}

Измерване на открито

$K_{2A} = 0$

Измерване в затворени помещения

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Стойността на корекцията K_{2A} , определена съгласно приложение А на БДС EN ISO 3744:2001, е по-малка или равна на 2,0 dB, като в този случай тя се пренебрегва.

Повърхнина за измерване/брой на положенията на микрофона/разстояние за измерване

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) Полусфера (6 шест

положения на микрофона съгласно част А, т. 5) съгласно част А, т. 5. Ако $l > 2$ m, може да се използва паралелепипед съгласно БДС EN ISO 3744:2001, с разстояние за измерване $d = 1$ m.

Условия за работа по време на изпитването

Разполагане на съоръжението

Генераторът за заваряване се разполага върху отразяваща повърхност. Генераторите за заваряване, монтирани върху плъзгачи, се поставят върху опора от 0,40 m височина, освен ако се изисква друго в инструкцията за инсталиране на производителя.

Изпитване под товар

(изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) БДС ISO 8528-10:2005, т. 9.

Период за наблюдение

Периодът за наблюдение е най-малко 15 секунди.

Приложение № 3 към чл. 6

(Изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.)

Допустими нива на звукова мощност

Вид съоръжение	Обща инсталирана мощност P в kW. Електрическа мощност P_{el} (1) в kW. Маса m на съоръжението в kg. Ширина на разреза L в cm.	Допустимо ниво на звукова мощност в dB/1 pW
1	2	3
Уплътняващи машини (вибрационни валяци (2), виброплочи (2) и виброчукове (2))	$P \leq 8$ $8 < P \leq 70$ $P > 70$	105 106 $86 + 11 \lg P$
Верижни булдозери (3), верижни товарачни машини (4), верижни багери-товарачи	$P \leq 55$ $P > 55$	103 $84 + 11 \lg P$
Колесни булдозери, колесни товарачни машини, колесни багери-товарачи, дъмпери (обръзачи), грейдери, уплътняващи машини тип товарач с кош, мотокари-повдигачи универсални (5), самоходни кранове (6), уплътняващи машини (без вибрационни валяци), машини за полагане на асфалт (5), хидравлични агрегати	$P \leq 55$ $P > 55$	103 $84 + 11 \lg P$
Багери, строителни подеминици, строител-	$P \leq 15$ $P > 15$	93 $80 + 11 \lg P$

ни лебедки, мотокул-

тиватори

Ръчни къртачи и
трошачи

$m \leq 15$

$15 < m < 30$

$m \geq 30$

105

$94 + 11 \lg m$

$94 + 11 \lg m$

Кулокранове

Генератори и генера-
тори за заваряване

$P_{el} \leq 2$

$2 < P_{el} \leq 10$

$P_{el} > 10$

$96 + \lg P$

$95 + \lg P_{el}$

$96 + \lg P_{el}$

$95 + \lg P_{el}$

Компресори

$P \leq 15$

$P > 15$

97

$95 + 2 \lg P$

Паркови косачки,
машины за рязане

на трева в парковете
(тримери)/машины

за окантване на трева
в парковете (тримери)

$L \leq 50$

$50 < L \leq 70$

$70 < L \leq 120$

$L > 120$

96

98

100

105

(1) P_{el} за генератори за заваряване - условен ток на заваряване, умножен по условното напрежение при натоварване за най-ниската стойност на коефициента на режима на работа, зададен от производителя.

P_{el} за генератори - първична мощност, в съответствие с БДС ISO 8528-1:2005, т. 13.3.2.

(2) За ръчно водими валяци, виброплочи ($P > 3 \text{ kW}$) и виброчукове допустимото ниво на звукова мощност в dB/1 pW е, както следва:

$P \leq 8 \text{ kW}$

- 108

$8 < P \leq 70$

- 109

$P > 70$

- $89 + 11 \lg P$

(3) За верижни булдозери допустимото ниво на звукова мощност в dB/1 pW е, както следва:

$P \leq 55$

- 106

$P > 55$

- $87 + 11 \lg P$

(4) За верижни товарачни машини допустимото ниво на звукова мощност в dB/1 pW е, както следва:

$P > 55$

- $87 + 11 \lg P$

(5) За мотокари-повдигачи универсални и машини за полагане на асфалт, оборудвани с виброрейка, допустимото ниво на звукова мощност в dB/1 pW е, както следва:

$P \leq 55$

- 104

$P > 55$

- $85 + 11 \lg P$

(6) За самоходни кранове с един двигател допустимото ниво на звукова мощност в dB/1 pW до 3.1.2008 г. е, както следва:

$P \leq 55$ - 104
 $P > 55$ - $85 + 11 \lg P$

Допустимото ниво на звукова мощност се закръглява до най-близкото цяло число (при по-малко от 0,5 се закръглява към по-ниската стойност; при по-голямо или равно на 0,5 се закръглява към по-голямата стойност).

Приложение № 4 към чл. 8, т. 1

(Изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.)

Процедура за оценяване на съответствието "Вътрешен производствен контрол"

1. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) "Вътрешен производствен контрол" е процедура, чрез която производителят или неговият упълномощен представител, изпълняващ задълженията по т. 2, осигурява и декларира, че машината или съоръжението отговаря на изискванията на наредбата. Производителят или неговият упълномощен представител трябва да нанесе върху всяка машина или съоръжение маркировката за съответствие, означението за гарантираното ниво на звукова мощност и да състави (писмена) ЕО декларация за съответствие.

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Производителят или неговият упълномощен представител трябва да състави техническо досие, описано в т. 3, което трябва да съхранява в продължение на 10 години след произвеждането на последната машина или съоръжение и при поискване да го представя на органите, извършващи надзор на пазара. Производителят или неговият упълномощен представител може да възложи на друго лице да съхранява техническото досие, като в този случай той трябва да посочи името и адреса на това лице в ЕО декларацията за съответствие.

3. Техническото досие трябва да дава възможност за оценяване съответствието на машината или съоръжението с изискванията на наредбата и да включва:

а) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) име и адрес на производителя или на неговия упълномощен представител;

б) общо описание на машината или съоръжението;

в) марка;

г) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) търговско име;

д) вид, серии и номера;

е) технически данни, необходими за идентифициране на машината или съоръжението и за оценяване излъчването на шум, включително чертежи и необходимите за тяхното разбиране описания и обяснения, ако е необходимо;

ж) позоваване на наредбата;

з) протоколи от изпитвания за измерванията на шума, издадени съгласно изискванията на наредбата;

и) използваните технически средства и резултатите от оценката на отклоненията при производствени промени и тяхната връзка с гарантираното ниво на звукова мощност.

4. Производителят трябва да предприеме всички необходими мерки производственият процес да осигури съответствие на произвежданата машина или съоръжение с техническото досие и с приложимите за него изисквания на наредбата.

Приложение № 5 към чл. 8, т. 2, буква "а"

(Изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.)

Процедура за оценяване на съответствието "Вътрешен производствен контрол с оценка на техническото досие и периодични проверки на продукта"

1. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) "Вътрешен производствен контрол с оценка на техническото досие и периодични проверки на продукта" е процедура, чрез която производителят или неговият упълномощен представител, изпълняващ задълженията по т. 2, 5 и 6, осигурява и декларира, че машината или съоръжението отговаря на изискванията на наредбата. Производителят или неговият упълномощен представител трябва да нанесе върху всяка машина или съоръжение маркировката за съответствие, означението за гарантираното ниво на звукова мощност и да състави (писмена) ЕО декларация за съответствие.

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Производителят или неговият упълномощен представител трябва да състави техническо досие, описано в т. 3, което трябва да съхранява в продължение на 10 години след произвеждането на последната машина или съоръжение и при поискване да го представя на органите, извършващи надзор на пазара. Производителят или неговият упълномощен представител може да възложи на друго лице да съхранява техническото досие, като в този случай той трябва да посочи името и адреса на това лице в ЕО декларацията за съответствие.

3. Техническото досие трябва да дава възможност за оценяване съответствието на машината или съоръжението с изискванията на наредбата и да включва:

- а) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) име и адрес на производителя или на неговия упълномощен представител;
- б) общо описание на машината или съоръжението;
- в) марка;
- г) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) търговско име;
- д) вид, серии и номера;
- е) технически данни, необходими за идентифициране на машината или съоръжението и за оценяване излъчването на шум, включително чертежи и необходимите за тяхното разбиране описания и обяснения, ако е необходимо;
- ж) позоваване на наредбата;
- з) протоколи от изпитвания за измерванията на шума, издадени съгласно изискванията на наредбата;
- и) използваните технически средства и резултатите от оценката на отклоненията при производствени промени и тяхната връзка с гарантираното ниво на звукова мощност.

4. Производителят трябва да предприеме всички необходими мерки производственият процес да осигури съответствие на произвежданата машина или съоръжение с техническото досие и с приложимите за него изисквания на наредбата.

5. Оценка от лице, получило разрешение за оценяване на съответствието преди пускането на пазара:

5.1. Производителят или неговият упълномощен представител предоставя копие от техническото досие на лице, получило разрешение за оценяване на съответствието, преди първата бройка от машината или съоръжението да бъде пусната на пазара.

5.2. В случай на съмнение в достоверността на техническото досие лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, информира за това производителя или неговия упълномощен представител и когато е необходимо, извършва или иска да бъдат извършени изменения в техническото досие, или евентуално изпитвания, каквито счете за необходими.

5.3. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) След като лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, изготви доклад, с който потвърждава съответствието на техническото досие с изискванията на наредбата, производителят или неговият упълномощен представител нанася маркировката за съответствие върху машината или съоръжението и съставя ЕО декларация за съответствие, за което той носи пълна отговорност.

6. Оценка от лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието по време на производството.

Производителят или неговият упълномощен представител включва лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието на етапа на производство съгласно една от процедурите, избрана от производителя или от неговия упълномощен представител:

6.1. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, извършва периодични проверки, за да провери дали машината или съоръжението отговаря на техническото досие и на изискванията на наредбата, в това число:

- а) пълната и точна маркировка за съответствие на машината или съоръжението;
- б) (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) съставянето на ЕО декларация за съответствие;
- в) използваните технически средства и резултатите от оценката на отклоненията при производствени промени и тяхната връзка с гарантираното ниво на звукова мощност.

6.1.1. Производителят или неговият упълномощен представител осигурява на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, свободен достъп до цялата вътрешна документация, отнасяща се до процедурите, до действителните резултати от вътрешните одити и до коригиращите действия, които са били направени.

6.1.2. Когато проверките дадат незадоволителни резултати, лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, извършва изпитвания по отношение на излъчвания шум, които по негова преценка и в зависимост от опита му могат да бъдат опростени или изцяло (напълно) направени, съгласно изискванията в приложение № 2 за съответния вид машина или съоръжение.

6.2. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, извършва или изисква извършването на проверки на продукта на случайни интервали от време. Подходящ образец на крайната машина или съоръжение, избран от лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, трябва да бъде изследван и да бъдат извършени подходящите изпитвания за шума съгласно приложение № 2 или други еквивалентни изпитвания, за да се контролира съответствието на машината или съоръжението със съответните изисквания на наредбата. Проверката на продукта трябва да включва:

- а) пълната и точна маркировка за съответствие на машината или съоръжението;
- б) (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) съставянето на ЕО декларация за съответствие.

6.3. Честотата на проверките и при двете процедури се определя от лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, но най-малко една проверка на 3 години и в зависимост от:

- а) резултатите от предишни оценки;
- б) необходимостта да се проследяват коригиращи действия;

в) обема на годишното производство;

г) общата надеждност на производителя да поддържа гарантираните нива на звукова мощност.

6.4. В случай на съмнение в достоверността на техническото досие или в спазването на производствения процес лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, уведомява за това производителя или неговия упълномощен представител.

6.5 В случаите, когато проверяваната машина или съоръжение не съответства на изискванията на наредбата, лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, информира за това председателя на ДАМТН.

Приложение № 6 към чл. 8, т. 2, буква "б"

(Изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.)

Процедура за оценяване на съответствието "Проверка на единичен продукт"

1. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) "Проверка на единичен продукт" е процедура, чрез която производителят или неговият упълномощен представител осигурява и декларира, че машината или съоръжението, за което е издаден сертификат по т. 4, отговаря на изискванията на наредбата. Производителят или неговият упълномощен представител трябва да нанесе върху всяка машина или съоръжение маркировката за съответствие и да състави (писмена) ЕО декларация за съответствие.

2. Производителят или неговият упълномощен представител подава заявление за проверка на единичен продукт до избрано от него лице, получило разрешение за оценяване на съответствието. Заявлението съдържа:

2.1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) името и адреса на производителя или на неговия упълномощен представител;

2.2. декларация, че не е подавано заявление за оценяване на съответствието до друго лице, получило разрешение за оценяване на съответствието;

2.3. техническо досие, което съдържа:

а) описание на машината или съоръжението;

б) марка;

в) (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) търговско име;

г) вид, серии и номера;

д) технически данни, необходими за идентифициране на машината или съоръжението и за оценяване излъчването на шум, включително чертежи и необходимите за тяхното разбиране описания и обяснения, ако е необходимо;

е) позоваване на наредбата.

3. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, трябва:

3.1. да провери дали машината или съоръжението е произведено в съответствие с техническото досие;

3.2. да определи съвместно с депозиращия молбата мястото, където ще бъдат извършени съответните изпитвания на шума, съгласно изискванията на наредбата;

3.3. да извърши или да изиска извършването на необходимите изпитвания на шума съгласно изискванията на наредбата.

4. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Когато машината или съоръжението съответства на изискванията на наредбата, лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, издава на депозиращия молбата ЕО сертификат за съответствие

съгласно т. 6.

Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, отказва издаването на ЕО сертификат за съответствие с подробно мотивиран отказ.

5. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Производителят или неговият упълномощен представител трябва да съхранява заедно с техническото досие копия от ЕО сертификата за съответствие в продължение на 10 години, считано от датата на пускането на машината или съоръжението на пазара.

6. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) Образец на ЕО сертификат за съответствие:

ЕО СЕРТИФИКАТ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ

1. ПРОИЗВОДИТЕЛ	2. НОМЕР НА ЕО СЕРТИФИКАТА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ
3. ПРИТЕЖАТЕЛ НА СЕРТИФИКАТА	4. ЛИЦЕ, ПОЛУЧИЛО РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО, КОЕТО ИЗДАВА СЕРТИФИКАТА
5. ПРОТОКОЛИ ОТ ИЗПИТВАНИЯТА
№ Дата	6. ПРИЛОЖИМА НАРЕДБА/ДИРЕКТИВА

Измерено ниво на звукова мощност
.....dB

7. ОПИСАНИЕ НА МАШИНАТА ИЛИ СЪОРЪЖЕНИЕТО

Вид на машината или съоръжението:	Категория:
Търговска марка:	
Типов номер:	Идентификационен номер:
Тип на двигателя(ите):	Производител:
Вид енергия:	Мощност/обороти:

Други необходими технически характеристики:

8. СЛЕДНИТЕ ДОКУМЕНТИ С НОМЕР, ПОСОЧЕН В ГРАФА 2, СА ПРИЛОЖЕНИ КЪМ СЕРТИФИКАТА:

9. ЗАВЕРЕН СЕРТИФИКАТ

(печат)
Място:
(подпис)
Дата:

Приложение № 7 към чл. 8, т. 2, буква "в"

(Изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.)

Процедура за оценяване на съответствието "Пълно осигуряване на качеството"

1. (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) "Пълно осигуряване на качеството" е процедура,

при която производителят, като изпълнява задълженията си по т. 2, осигурява и декларира, че машината или съоръжението съответства на приложимите за тях изисквания на наредбата. Производителят или неговият упълномощен представител трябва да нанесе на всяка машина или съоръжение маркировката за съответствие и да състави писмена ЕО декларация за съответствие.

2. Производителят трябва да приложи одобрена система по качеството за проектиране, производство, както и контрол и изпитване на крайния продукт съгласно т. 3 и подлежи на надзор съгласно т. 4.

3. Система по качеството

3.1. За оценяване на системата по качеството производителят подава заявление до избрано от него лице, получило разрешение за оценяване на съответствието. Заявлението съдържа:

а) всички необходими данни за категорията на предвидения продукт, включително техническото досие на машината или съоръжението, което е във фаза проектиране или производство; документацията трябва да съдържа най-малко следните сведения:

- (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) име и адрес на производителя или на неговия упълномощен представител;

- описание на машината или съоръжението;

- марка;

- (изм. - ДВ, бр. 28 от 2006 г., в сила от 04.04.2006 г.) търговско име;

- вид, серии и номера;

- технически данни, необходими за идентифициране на машината или съоръжението и за оценяване излъчвания от него шум, включително чертежи и необходимите за тяхното разбиране описания и обяснения, ако е необходимо;

- позоваване на наредбата;

- протоколи от изпитвания за измерванията на шума, издадени съгласно изискванията на наредбата;

- използваните технически средства и резултатите от оценката на отклоненията при производствени промени и тяхната връзка с гарантираното ниво на звукова мощност;

- (изм. - ДВ, бр. 37 от 2007 г.) копие от ЕО декларацията за съответствие;

б) документацията относно системата по качеството.

3.2. Системата по качеството трябва да осигурява съответствие на продукта (машината или съоръжението) с изискванията на наредбата.

Всички елементи, изисквания и предписания, приети от производителя, трябва да са систематизирани и подредени под формата на документираны правила, процедури и инструкции. Документацията на системата по качеството трябва да позволява еднозначно тълкуване на правилата и процедурите за осигуряване на качеството, като програми, планове, наръчници и записи.

3.3. Документацията на системата по качеството трябва да съдържа описание на:

а) целите по качеството и организационната структура, отговорностите на ръководството относно качеството на проекта и на продукта;

б) техническото досие, което се изготвя за всеки продукт и съдържа най-малко информацията, посочена в т. 3.1;

в) средствата и методите за управление и проверка на проектирането на продукта, процесите и систематичните действия, които се прилагат при проектирането на продуктите, спадащи към съответната категория съоръжение;

г) средствата и методите за производство, контрол и осигуряване на качеството, процесите и съответните систематични действия, които се прилагат;

д) изследванията и изпитванията, които се извършват преди, по време и след производството, с посочване на тяхната периодичност;

е) записите по качеството, като доклади от контрола и данни от изпитвания и калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и други;

ж) начините за наблюдение за постигане на изискваното качество на проекта и качеството на продукта (машината или съоръжението) и ефективното функциониране на системата по качеството.

Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, трябва да оцени системата по качеството, за да установи дали тя съответства на изискванията по т. 3.2. Системите по качеството, които прилагат българския стандарт, който въвежда EN ISO 9001:2001, се счита, че удовлетворяват тези изисквания.

Екипът одитори трябва да включва поне едно лице с опит в оценяване на технологията, отнасяща се за съответната машина или съоръжение. Процедурата за оценяване включва и проверка на място при производителя.

Решението се съобщава на производителя и съдържа заключенията от изследването и мотивирано решение от оценяването.

3.4. Производителят трябва да изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система по качеството, и да поддържа нейното правилно и ефикасно функциониране.

Производителят или неговият упълномощен представител информира лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието и одобрило системата по качеството, за всяко предвиждано нейно изменение.

Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, преценява предложените изменения и решава дали изменената система по качеството ще продължи да отговаря на изискванията по т. 3.2, или е необходимо ново оценяване.

Решението се съобщава на производителя. Съобщението съдържа заключенията от изследването и мотивирано решение от оценяването.

4. Надзор под отговорността на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието:

4.1. Надзорът по т. 4 има за цел да осигури точното изпълнение на задълженията на производителя, произтичащи от одобрената система по качеството.

4.2. За целите на надзора производителят осигурява на лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, достъп до местата за проектиране, производство, контрол, изпитване и складиране и му предоставя всички необходими данни и по-специално:

а) документацията на системата по качеството;

б) записите по качеството, предвидени в частта на системата по качеството относно проектирането, като резултати от анализи, изчисления, изпитвания и др.;

в) записите по качеството, предвидени в частта на системата по качеството относно производството, като доклади от контрола, данни от изпитването и калибрирането, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

4.3. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, извършва периодични одити, за да се увери, че производителят правилно поддържа и прилага системата по качеството, и предоставя доклад от одита на производителя.

4.4. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, освен периодичните одити по т. 4.3 може да извършва и внезапни проверки на място при производителя. По време на проверките лицето, получило разрешение за оценяване на

съответствието, може да извършва или да изисква извършването на изпитвания, за да провери правилното функциониране на системата по качеството. То предава на производителя доклад от проверката, а ако е извършено изпитване - и протокол от изпитването.

5. Производителят съхранява в продължение на 10 години след произвеждането на последната машина или съоръжение следните документи, които при поискване да представи на органите за надзор на пазара:

- а) документацията на системата по качеството;
- б) измененията по т. 3.4;
- в) решенията и докладите по т. 3.4, 4.3. и 4.4.

6. Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието, уведомява другите лица, получили разрешение за оценяване на съответствието на машини или съоръжения, за издадените и оттеглените одобрения на системи по качеството.

Приложение № 8 към чл. 10, ал. 1

Означение на гарантираното ниво на звукова мощност